

LIETUVOS ŽMONĖS PERGYVENA BAISIĄ NAIKINIMO KATASTROFĄ

Daug Apygyventų Vietų Liko Be Gyventojų

New York, N. Y. (LAIC Ekstra Pranešimas). — Speliojimai apie naują Sovietų okupacinį režimą Lietuvoje pasitvirtina visu 100%. Gaunamos žinios per Švediją parodo, kad Sovietų užimtuose Lietuvos plotuose eina *beatodairinė lietuvių eksterminacija*.

Veiklesni lietuviai sušaudomi vietoje, arba mobilizuojami į Raudonąją Armiją. Kiti masiniai tremiami Rusijon. Įvykius pergyvenę liudininkai tvirtina milžiniškos žmonių vilkstinės pėsčiomis varomos Rytų link.

Per visus Lietuvos užimtus plotus eina kolchozų steigimas, kuriuose apgyvendinami dar vokiškojo okupanto Lietuvon atvaryti rusai.

Daug apgyventų vietų liko visiškai be gyventojų. Jų tarpe minimi Vilkauskis, Utėna, Šiauliai, Kuršėnai ir tt.

Bėga kas gyvas ir kas gali. Daug lietuvių, katastrofos aktyvaudoje, išėjęs nesurasdami, nusižudė.

Minimos masinės Sovietų suruštos lietuvių žudynės Utėnoje, Ukmergėje, Svryuose ir kitur.

Žymesnis lietuvių skaičius pasiekė Švediją. Jų skaičius kas kart auga, nepaisant kad Švediją pasiekti ir nėra lengva: pabėgėlių laivelius medžioja tiek rusai, tiek vokiečių virš Baltijos jūros nuolatos skraidantieji lėktuvai.

Minimos pavardės kelių Baltijos juroje žuvusių gerai žinomų Lietuvos veikėjų.

Karo veiksmams šią vasarą Lietuvon persimetęs, vokiečiai suintensvino žmonių deportavimą Vokietijon. Vien per du paskutinius mėnesius papildomai Vokietijon išdeportuota apie 250,000 asmenų.

Redakcijos Pastaba. — Jei šios žinios teisingos, kuo mažai bereikia abeioti, tai mūsų broliams ir seserims Lietuvoje problema pergyventi neapsakomai baisią naikinimo katastrofą, kokios nepergyveno bent kurios kitos valstybės žmonės laike šio karo, ir tai parodo, kaip rusai "laisvina" Lietuvą. Amerikoje laisvai gyvenę lietuviai turėtų šauktis į visą gerąjį pasaulį, prašant jų kankinamus brolius ir seseris užtarti. Šiuo reikalu reiktų tuč tuojau kreiptis į prez. Rooseveltą ir Anglijos prem. Churchill, kurie dabar posėdžiauja Quebec'e, Kanadoje, prašant jų sudrausti nežmonišką siautimą Lietuvoje.

Rengiamasi Sutikti Karo Paliubas

Karo eiga galutinai pasuko į gerąją pusę. Jį laimės sąjungiečiai. Apie tai neabejota ir patys naciai. Jie karą tęsia tik "strateginiu" sumetim (vadų kaklų išgelbėjimo tikslu): nori sąjungiečių susimylėjimo ir atsakymo besąlyginio nacių pasidavimui. Sąjungiečiai apie tai nenori nei kalbėti, nes žino, kad nacių karo mašina jau baigiama trūškinti ir kad jie turės priimti tokias sąlygas, kokios jiems bus pasiulytos. Bendrai imant, karo pabaiga — tik laiko klausimas.

Karo pabaigos belaukiant, ypač Amerikos didmiesčiuose eina prisirengimai paliubų dienai sutikti. Pavyzdžiui, New Yorko policija jau susitvarkiusi tame momente valdyti dideles ir džiugaujancias žmonių minias. Besirengiant, prisimenama ir Pirmojo Pasaulinio Karo paliubų momentai. Apie "paliubas", tiksliai ar netiksliai, buvo paaiškėję pora dienų anksčiau. Žmonės pradėjo džiugauti. Sužinoję, kad netiesa — nusiminė. Bet po poros dienų tikrai paaiškėjo, kad vokiečiai pasirašė paliubas. Tuomet žmonės kilo neapsakomai didelio ir linksmo judesio. Visame krašte prasidėjo didelės eisenos. Jos buvo milžiniškos New Yorke.

Washington, D. C. — Vyriausybė pranešė, kad veduosiams ir vyresniems 26 metų amžiaus vyrams nereikės stoti karo tarnybon, nes užtektinai yra jaunesnių: reikia 400,000, o yra 600,000.

Madridas. — Po to, kai Bulgarija paskelbė Vokietijai karą, vokiečių atstovas Rumunijoje, M. von Killinger, kulkosvaidžiu sušaudė visus atstovybės narius, jų tarpe raštūninkes ir, pagaliau, pats nusisovė.

sur nešė vėliavas ir įvairius šūkius. Dainavo linksmas dainas. Vėliau išsivystė į vieną milžiniško didumo eisena. Jai vadovavo miesto majoras.

Eisenose ant aukštų kuolų nešė kaizerio pakartą "čiuce-lą". Mergaitės glebekščiaavo ir be perstojo bučiavo kareivius ir jurininkus. Eisenos tęsėsi nuo pat ryto iki vėluo-mai nakčiai. Tai buvo didelio džiaugsmo valandos-momentas.

Laikraščiuose buvo parašyta, kad po paliubų vokiečiai jau nebedrįs toliau kariauti. Taip ir buvo.

Beabejo, šio karo paliubas bus sutinkta ir atžymėta kur kas didesniu džiaugsmu.

Chunging, Kinija. — Kinija reikalauja, kad po karo būtų visai sunaikintas Japonijos militarizmas, kad tuo būdu Azija būtų saugi nuo karų. Vien paviršutiniu Japonijos valdžios perorganizavimu Kinija nebus patenkinta.

Washington, D. C. — Vyriausybė pranešė, kad veduosiams ir vyresniems 26 metų amžiaus vyrams nereikės stoti karo tarnybon, nes užtektinai yra jaunesnių: reikia 400,000, o yra 600,000.

Madridas. — Po to, kai Bulgarija paskelbė Vokietijai karą, vokiečių atstovas Rumunijoje, M. von Killinger, kulkosvaidžiu sušaudė visus atstovybės narius, jų tarpe raštūninkes ir, pagaliau, pats nusisovė.

Amerikiečiai Vokietijoje

Įtakingi Naciai Bėga Iš Reicho

Olandijos Ir Belgijos Vadai Grįžta Namu

Nacių vadai jau pajuto tokį karštį, kad pradeda dangintis į svetimas valstybes. Iš Londono pranešama, kad iš Lisabono (Portugalijos) ateinančios žinios nusako, jog įtakingi naciai pradėjo skubėti į Ispaniją. Esą, Barcelonos erodrome nusileidęs misteriškas vokiečių lėktuvas, kuriuo atvyko išsita eilė įtakingų nacių partijos narių.

Jų tarpe randasi Max An-man, kuris tvarkė visą nacių partijos turtą ir prižiūrėjo leidimą knygų. Taipgi atvyko Goeringo pramonės turto kontroliuotojas Trefoger.

Tuo tarpu išlaisvintų valstybių — Olandijos ir Belgijos — pareigūnai sugrįžo ir dar grįžta namo užimti savo pareigas. Tai naujos karo eigos vaizdas: apie keturi metai atgal, naciams besiburiaujant į svetimas valstybes, jų pareigūnai bėgo svetur pasislėpti, o dabar istorija pasikartoja — dabar svetur kudašį neša naciai. Gal neužilgo išgirsime, kad ir Hitleris karą nors išskrido. Bet jam ir daugeliui jų padėjėjų į svetimas valstybes, išsėkryus Japoniją, uždarinti keliai.

Suomiai Tariasi

Iš Stockholmo pranešama, kad suomių misija jau nuvyko į Maskvą pasitarimui apie padarymą taikos. Misijos sąsate yra keli suomių kariškiai. Pirmininkauja pats premieras Heckzell. Taipgi misijos tarpe yra gen. R. Walden, prof. V. Vaionaa ir daugelis ekspertų.

Sakoma, kad ši misija galės kalbėti suomių valdžios vardu ir tokiu būdu nereikės į Helsininkus kreiptis dėl bent kokių smulkmenų.

Prie to, šiomis dienomis maršalas Mannerheim paleido iš kalėjimo tris suomių veikėjus, kuriuos Linkomies vyresni nuo pat ryto iki vėluo-mai nakčiai. Tai buvo didelio džiaugsmo valandos-momentas.

Kaslink rusų-suomių taikos, nėra abejonės, kad bus sutarta ir šios dvi valstybės jau nebekariaus. Tuo tarpu dar yra bėdos su nacių kariuomenės daliniais Suomijoje. Juos iškrėpstyti prisišis su ginklo pagelba.

ANGLAI PROTESTUOJA

Londono tvirtinama, kad anglų valdžia pasiuntė grieštą protestą rusams už atsiskykimą leisti sąjungiečių lėktuvams naudotis rusų aviacijos bazėmis. Sąjungiečiai, mat, norėjo pasiųsti daugiau paramos Varšavos sukilėliams, bet rusai atsiskak leisti naudotis erodromais, esamais netoli Varšavos.

Šiuo rusų elgėsiu anglų visuomenė dabar labai pasipiktinusi, o anglų valdžia klausia: "Kokie yra Maskvos tikslai Lenkijos atžvilgiu?"

Įvairios Žinios

Francija, rugs. 12. — Vakar Amerikos pirmosios armijos pėstininkai ir tankai įsiveržė į Vokietiją. Įsiveržimas pravesta iš Luksenburgo, kuris jau išlaisvintas, ir amerikiečiai į Vokietijos žemę, į Siegfriedo fortifikacijų linijos širdį, jėgo iš šiaurės netoli Trier miesto. Amerikos trečioji armija kuoja prieš vienetas Moselles upės apilinkėse, kas irgi visai arti Vokietijos. Anglų antroji armija eina Olandijos gilumon. Kanadičių pirmoji armija apvalo Anglijos kanalo pakraščius. — Amerikos septintoji armija, vadovaujama gen. Patch, susijungė su amerikiečių trečiaja armija, vadovaujama gen. Patton, arti Somberton. Dabar sąjungiečiai palaiko bendrą — susijungusį iš šiaurės ir iš pietų — frontą Francijoje. Šis armijų susijungimas Francijoje užkirtė kelią apie 75,000 nacių, kurie stengėsi pabėgti į Vokietiją.

London. — Rugsėjo 11 d. 1,000 Amerikos bombierių, lydimų 800 mažesnių lėktuvų, bombardavo vokiečių industrinius centrus į pietryčius nuo Berlyno ir Honover. Amerikiečius užpuolė vokiečių bombieriai ir lėktuvai ir įvyko didelis ore susirėmimas. Pranešama, kad 175 vokiečių bombieriai ir lėktuvai nušauti. Amerikiečių nesugrįžo 48 bombieriai ir 29 lėktuvai. Spėjama, kad nemaža jų kur nors saugiai nusileido. Tai buvo vienas didžiųjų susirėmimų ore.

Italija. — Sąjungiečiai sekmingai veikia prie Gothic fortifikacijų linijos Italijoje. Paimti keli svarbūs punktai: Prato, Pistoia ir Lucca.

London. — Rusų raudonji armija rugs. 11 d. buvo tik trys mylios nuo Lomžos, Lenkijoje. Rusai taipgi prisiartinė prie Rytų Prusijos ir patruliai jau buvo įsiveržė į tą kraštą. Rusai per Rumaniją artinasi prie Vengrijos.

Pacifikas. — Amerikiečių lėktuvai išgriovė Mindanao uostą Filipinų salose ir sunaikino apie 60 japonų lėktuvų. Po to, padedami destrojerių, užpuolė japonų konvojį ir sunaikino 32 japonų laivus, prikrautus karo medžiagos. Taipgi sunaikino 20 kitų mažesnių laivelių. Kituose užpuolimuose amerikiečiai taipgi sunaikino ar sužalojo dar 37 japonų laivus.

New York, N. Y. — United Lithuanian Relief Fund of America skyriaus auga. Sulig J. Valaicio pranešimo, jau įsisteigė 18 to fondo skyrių įvairiose Amerikos lietuvių kolonijose. Įdomu pažymėti tai, kad prie lietuvių visur prisideda ir žymūs amerikoniai, kas yra begaliniai svarbu.

Kinija. — Japonų pasiryžimas perkirsti Kiniją į dvi dalis, ir toliau rodo laimėjimą. Priešas, eidamas Hunan-Kwangsi geležinkelio ruoštui, užėmė miestą Tunga, kuris randasi tik 90 mylių nuo Kveilin, nuo amerikiečių svarbios oro jėgų bazės.

London. — Turkijoje gauta žinia, kad po to, kai Berlynas paskelbė pertraukias ryšius su Bulgarija, ji Vokietijai paskelbė karą. Apie šį savo žygi Bulgarija painformavo Rusiją, Angliją ir Ameriką.

Tėvai Gaus Pirmenybę

Vėliau Seks Veteranai, Ir Irgai Tarnavę, Pasizymėję

Washington, D. C. — Praeiną savaitę karo departamentas paskelbė savo planą, kaip rengiamasi demobilizuoti į karo tarnybą paimtus vyrus. Tas planas nusako, kai tik Vokietija bus sumušta, didelė dalis karių bus paleista namo. Pirmiausiai bus paleisti tėvai ir kovose pasižymėję veteranai.

Tuo tarpu milijonai karių, dabar kovojančių Francijoje, bus permesta į Pacifiką, tęsimui karo su japonais. Tačiau bus demobilizuojama ir nemaža karių, dabar kariaujančių Pacifike. Nors karo vadovybei patogiausia būtų iš tarnybos paleisti tuos kariškus, kurių tarnybos ruošte bus baigti mūšiai, bet toks patvarkymas būtų neteisingas.

Šis planas paruoštas po to, kai buvo apklausieta tūkstančiai kariškių ir kai patirta jų nuomonė. Po to planas pasiųstas kongreso karo komisijai ir po susipažinimo su juo, paskelbtas viešai.

Prieš Nacius

Praeitais savaitės pradžioje rusai buvo paskelbę Bulgarijai karą. Rusai pareikalavo bulgarus kariauti prieš nacius. Del to paskelbimo bulgarai smarkiai nusigando ir pradėjo prašyti paliubų. Karo paskelbimas tęsėsi tik apie tris dienas, o po to, gavę rusų paliubas, bulgarai atsiskuko prieš nacius ir dabar prieš juos kariauja.

Tuo tarpu jau per visą Bulgariją perėjo rusų armija, kuri šiuo tarpu randasi prie Turkijos ir Grekijos rubežių.

Prieš nacius dabar kariauja ir Rumanija. Paskutinės žinios nusako, kad prieš nacius išėjo ir slovakai, Hitlerio "įtakioje" dabar Balkanuose pasiliko tik Vengrija, prie kurios sostinės paskubomis artinasi rusai. Jugoslavijoje jau susijungė rusų ir jugoslavų partizanų vado Tito armijos. Nėra abejonės, kad netrukus ir vengrai atsiskuks prieš nacius. Tokiu būdu Hitlerio įtaka Balkanuose susmuks iki nulio.

ZUVO 45 JAPONAI

Pasirodo, kad su Amerikos armija Italijoje kariauja ir japonai. Tai Amerikoje gimę-auge geltonveidžiai, kurių senoji tėvynė pasimogo pavergti jų gimtajį kraštą. Dabar pranešama, kad kovos laukuose Italijoje ty japonų žuvo 45 ir 92 sužeisti. Jie už savo tėvynę Ameriką kariavo pasidavę į kariuomenę liuosnariais.

Cairo, Egiptas. — Čia gauta žini, kad Grekijoje naciai trykdė žlaurų terorą. Jie traukdami iš Grekijos, keršija grekams, terioja juos ir plėšia kas tik jiems išrodo retkalbinga.

New York, N. Y. — Remiantis Švedijos laikraščiu pranešimais, OWI paskelbė, kad Vokietijos didelių miestuose vyksta riaušės prieš Hitlerį. Be kita ko ir pulkas vokiečių Doeberitz sukilęs,

PACIFIKE AMERIKIEČIŲ VEIKIMAS LABAI ŽYMIAI PAGYVĖJO

Apsidirbus Su Vokietija, Padės Anglija

Pacifike amerikiečių veikimas praeitą savaitę labai žymiai pagyvėjo. Amerikiečių kariuomenė ir laivynas labai smarkiai japonams sudavė 5,000,000 mylių trikampį, pradedant Japonijos salomis ir siekiant Filipinus. Smarkiai kiršta į japonų sandėlius, erodromus, uostus ir fabrikus. Reikmenų persiuntimo apilinkės buvo tikraisiais celiiais. Admirolo C. W. Nimitz vadovaujamas laivynas kirtė Bonins, Palau ir Marianas apilinkėse. Kitos mūsų krašto jėgos, vadovaujamos gen. D. MacArthur, siekė pergalės tarpe Naujosios Gvinijos ir Filipinų. Sulig paties prieš pareiškimų, apie 100 Amerikos bombierių smarkiai bombardavo japonų kontroliuojamas Mandžurijos plieno centrą Anshau sri-ty.

Nuo pradžios karo amerikiečių karo jėgos Pacifike neapsakomai išaugo. Kai japonai pasalingai užpuolė amerikiečius Pearl uoste, Amerika Pacifike turėjo vos kelis šimtus lėktuvų ir septynis lėktuvų nešiojtojų. Dabar priskaitoma, kad Amerika turi apie 37,000 lėktuvų ir bombierių. Taipgi turi šešias dešimtis lėktuvų nešiojtojų. Kariuomenės skaičius Pacifike taipgi neapsakomai paauogo.

Per visą kariavimo laiką amerikiečiai nuskandino per 725 japonų laivus ir išlaisvino jau daug salų. Amerikos lėktuvai jau persimuša per prieš valdomas ribas ir bombarduoja tas darbavietes, kurios gamina karo medžiaga.

Nors nedideliais šuoliais, netaip kaip Europoje, Pacifike Amerika žygiuoja pirmyn. Žygiuotė gana sunki, nes priešas įsigalėjęs daugely salų-salelių. Amerikiečiai, tačiau, japonus krapšto iš tų salų-salelių. Kai bent iš kurios iškrapšto — priešas ten daugiau jau nepasirodo.

Amerikos ir bendrai sąjungiečių karo jėgos Pacifike dar žymiau sustiprės po to, kai bus apsidirba su naciiais Europoje. Anglija jau kuris laikas ir keliais atvejais yra pasisakiusi pasiųsti savo didelę kariuomenę ir galingą laivyną į Pacifiką naikinimui japonų. Tuomet bus kitokia karo eiga su japonais. Tikimasi, kad po to, kai sąjungiečiai nugalės nacius ir Rusija pradės kariauti su japonais. Tuomet bus nesunku apsidirbti su tais geltonaisiais priešais. Tuomet netik mūsų krašto, bet ir viso baltojo pasaulio geltonasis priešas turės arba besąlyginiai pasiduoti arba kariauti iki bus galutinai sunaikintas. Pasigailėjimo japonams, kaip ir naciams, nebus.

Anglai Pergyveno Robotų Pavojų

Sąjungiečių armijoms bežimant Franciją, "antrasis mušis už Londoną" laimėjimu pasibaigė praeitą savaitę. Kovos eiga atpasakojo Anglijos pareigūnas, apsigynimo komiteto pirmininkas, D. Sandys. Jis pareiškė, kad į Londoną naciai pasiuntė 8,000 robotinių bombų. Jas siuntė veik išsitas 80 dienų — po 100 kasdien. Bet tik 2,300 ty bombų pasiekė "celių". Bomboms beskrendant link Londono, 1,900 jų nukirto lėktuvai, dar nepasiekus sauszemio; balionai "pasmaugė" 279 ir priešlėktuvinės kanuolės nudėjo 1,500. Siame Londone apgynime dalyvumą ėmė ir Amerikos karo jėgos.

Per tas 80 tamsių dienų užmušta 5,817 žmonių, sunkiai sužeista 17,036. Bombos sugriovė arba apgriovė 870,000 gyvenamųjų namų.

Pašalinus šį didelį pavojų, Anglijoje palengvėjo daug dalykų. Visų pirmausiai, per penkis metus ir šešiolika dienų visoje Anglijoje buvo aptamsinimai. Dabar tie aptamsinimai jau atšaukti. Laike aptamsinimų žmonės pergyveno nemaža visokių sunkumų: reikėjo su šviesa gulti ir su šviesa keltis. Apie milijonas londoniečių buvo išvykę kitur apsigyventi. Net ir žmonių dieta buvo pakeista. Krautuvų atidarymas ir uždarymas pgi ėjo sulig dienos šviesos. Del aptamsinimų keliavimo nelai-

mių skaičius padidėjo iki 148 nuomiečių. Taipgi padidėjo ir vagystės.

Dabar, nugalėjus robotų pavojų ir karo reikalams einant kita linkme, Anglijos žmonių gyvenimas ateina į normalį. Del to visi Anglijos gyventojai ir džiugauja.

APTARS LENKIJOS SIENŲ KLAUSIMĄ

Šią savaitę Quebec'e, Kanadoje, prasideda Roosevelt-Churchillo konferencija, kurioje bus aptarta ne tik paliubų ir taikos sąlygos, bet ir daugelis kitų atidėliotų klausimų.

Vienas svarbiųjų klausimų bus tai Lenkijos sienų klausimas. Beabejo, bus svarstomi ir kitų Europos valstybių reikalai. Čia, gali būti, nebus praeita pro šalį, nepalietus ir Pabaltijo valstybių likimo.

ITALIJOS FASISTAI RENGIASI SKRISTI

Iš Romos pranešama, kad grupė aukštų Italijos fašistų rengiasi skristi į Japoniją dideliu lėktuvu, kuris buvęs pastatytas "bombarduti New Yorką". Sakoma, kad tas lėktuvas stovis prirengtas erodrome prie Milano. Italijos fašistai paseka Vokietijos nacius — nešdinasi iš savo krašto, kuriam padarė tiek daug bėdų, stodami Hitlerio talkininkais.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

FRANAS BAJORAS
Editor
DR. M. J. VINKAS
Business Manager
YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
397 W 30th St., New York 1, N. Y.
Tel. LAcawanna 4-5529

PASTABOS

ARTINASI svarbus momentas — National War Fund vėjas, kuris tęsis per visą spalio mėnesį. Laikė šio vėjaus Amerikos lietuviai, o taigi ir SLA nariai, privačiosios pasidarboti kur kas daugiau, negu darbuotės laike pirmiau. Šios labdaringosios organizacijos praveistų vėjų. Reikės darbuotis todėl, kad laike šio vėjaus dalis surinktų pinigų bus skiriama ir Lietuvos žmonių šelpimui. Tiesioginiai pinigai bus skiriami per Bendrą Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą, kuriam SLA praėjusį seimais paaukojo \$2,000.

LAPKRICIO pradžioje pradedės rubų rinkliava visoje Amerikoje Lietuvos žmonėms sušelpiti. Mes pasitikime, kad daugelis Amerikos lietuvių turės pakankamai ir vis tik laukė progos, kada bus galima paaukoti. Šiame Tėv. numery, 3 puslapyje, telpa specialus tu reikalavimų sąrašas. Mums malonu pažymėti, kad rubų rinkimo vedėjas BALF parinko SLA Apšvietos Komisijos nari, brolių Joną Valaitį, kuris netik SLA nariams, bet ir visiems lietuviams tuo reikalu suteiks reikiamas informacijas ir bendrai rūpinsis šiuo taip svarbiu reikalu.

SLA SEPTINTAS apskritims šaukia svarbi suvažiavimą, kuris, kaipo metinis, įvyks rugsėjo 24 d., Pittston, Pa. Tame suvažiavime, be SLA reikalų, bus svarstomi ir Lietuvos reikalai. Šaukėjai pagedauja, kad visos SLA kuopos, gyvenjančios Wyoming Klony, tame suvažiavime dalyvaustu.

NE DIDŽIAUSIA, bet turtingiausia SLA kuopa šiuo tarpu yra 115 kuopa, iš Wilkes Barre Pa. Vienas neseniai besibaigęs Wyoming Klony SLA narys kalbėjosi su tos kuopos narys-veikėjais ir dabar pranešė, kad tos kuopos izde yra apie \$1,200. Narių minima kuopa turi apie 150. Geriausiai naujais nariais ši kuopa pagėjo laike SLA Ketvirtos vėjaus, kuomet tos kuopos darbuotojai organizatorė, sesuo M. Tamulaitienė, prirašė net 70 narių. Finansiniai šią kuopą gražiai ugdė veikiančioji komisija, į kurią įeina šie darbuotojai: A. Ambrozaitis, A. Kupris ir J. Griškevičius. Dabar kuopa rengia "Pig Roast" bankietą, kurio pelnas bus skiriamas užmokėjimui duoklių į Kareivių Fondą. Ši kuopa yra sektinas pavyzdys daugeliui kitų mūsų Susivienijimo kuopų.

SLA 236 KUOPA, Toronto, Kanada, rengia savo 10 metų gyvavimo sukaktį spalio 7 dieną. Tikisi tame rengime turėti SLA išim. K. P. Gugį ir darbuotoją SLA veikėją serį Norą Gugienę. Ši kuopa, didžiojoje, susideda iš nelabai senai iš Lietuvos atvykusių energingų jaunosios kartos žmonių, kurie netik patys gražiai veikia, bet ir visų mūsų organizacijos veiklą paseka.

MES MANOME, kad daugelis Tėvynės skaitytojų įdomiai perskaitys SLA nario-veikėjo, brolio J. Bachuno, straipsnį "Galima Pasidaryti Pelningą ir Gražų iš Vasarvietių Biznį", kuris telpa šiame Tėv. numery. Gal atsiras tokių S. L. A. narių, kurie patys šiuo bizniu susidomės.

Svarbiam Momentui Besiartinant

PRAEITAME Tėvynės numery jau rašėme, kad su spalio mėnesio pradžia prasidės National War Fund ištiso mėnesio vėjas. Laikė to vėjaus norima sukelti aukomis, berods, apie \$125,000,000. Tie pinigai, vyriausiai, bus skiriami sušelpimui mūsų karių ir nuo karo nukentėjusių įvairių valstybių žmonių. Iš tų pinigų tam tikra dalis (apie \$660,000 per metus) bus skiriama ir Lietuvos žmonių sušelpimui. Ši pašalpa bus teikiama per bendrą Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą, kuris yra nariu National War Fund.

Kiek iki šiol žinoma, lietuviams nėra nustatyta kvotos, kiek turime laike busimojo vėjaus surinkti. Žinoma, tačiau, kai juodaugiau pasidarbuosime — tuodaugiau ir Lietuvos žmonių šelpimui bus skiriama. O Lietuvos žmonių šelpimas prasidės neužilgo — taip greit, kai tik bus prašalintos kliūtys Lietuvai su pašalpa pasiekti. Lietuvos žmonėms pašalpos reikės nemaža: mūsų pareiga bus kai kam suteikti pinigų, kai kam atsteigti sumaikintus ukius ir tt. Daugelį turėsime aprenkti ir pavalgdyti.

Mes jau raginame, ir dar kartą paraginame visus Amerikos lietuvius stoti į aktyvų darbą. Visųpirmiausiai, neturėtų rasti tokia, kadir mažiausia, Amerikos lietuvių kolonija, kurioje nebūtų suorganizuotas Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo skyrius. (O tokį skyrių gali suorganizuoti tik keli žmonės. Skaitykite apie tai BALF pranešimą, kuris telpa šiame Tėv. numery.) Spalio mėnesis jau nepertoliausiai — tik apie dvi savaitės. Todėl reikia imtis tuojuotinio darbo: visur organizuoti BALF skyrius, per kuriuos galėsime juodaugiau prisidėti sekmingai praveisti National War Fund vėjų ir pagelbėti Lietuvos nuo karo nukentėjusiems žmonėms.

Svarbus momentas artinasi! Prisirengkime tam momentui.

Tais Pačiais Keliais... Atgal...

RUGSĖJO 1 d., 1939 m., užsiliepsnojo Antras Pasaulinis Karas. Jį uždegė Hitleris su savo fanatiškais legionais. Pirmus šio karo kirčius pajuto Lenkija, kuri po trumpo kariavimo gerai apgrautai ir pavergta. Vėliau načiai plačiu ruoštu išsiliejo ir visą pasaulį, tikslu jį pavergti. Į Hitlerio nagus pakliuvo Danija, Norvegija, Olandija, Belgija, Francija, Lietuva, Latvija, Estija. Jis giliai savo nagus įleido į Balkanus ir viltingai pavergė Italiją. Nacių mekanizuotos divizijos jau buvo pasiekę Egiptą ir tolimas sritis Rusijos.

Per pirmuosius karo metus načiai savo žaibiniu karo greitumu ėjo, kaip peilis per sviestą. Ėjo todėl, kad demokratiškosios valstybės nebuvo prisirengę bent kiek rimtesniam karui. Tačiau, pajutę hitlerizmo pavojų, demokratiškosios valstybės prisirengė ilgam ir lemiančiam karui. Joms į pagelbą atėjo Amerika, stambiausias ir vyriausias šio karo faktorius, kuris galutinai nulems šio karo laimėjimo eigą. Dabar demokratiškųjų valstybių karo jėgos išugdytos tiek, kad visur braška Hitlerio karo mašinos pamatai. Jis, apsvaigęs laimėjimais, dabar jaučiasi pralaimėjęs. Vokiečiai, vadovaujami Hitlerio, dabar jau kariauja tik todėl, kad šią kruviną skerdynę pratęsti išsuderėjimui lengvesnių taikos sąlygų.

Pasižiūrėjus į šių dienų karo eigą, matome, kad Hitleris su savo, labai smarkiai apkarpytais, legionais grįžta į Berlyną tais pačiais keliais, kuriais taip plačiai buvo išsileidęs pavergti visą pasaulį. Hitlerio įtaka ir jėga subliūsko Balkanuose. Jis, kaip pranešimai nusako, jau kraustosi iš Suomijos ir Danijos. Jau baigiamas išguiti iš Italijos. Katastrofiniai išmuštas iš Belgijos ir baigiamas išmušti iš Francijos, jau vos tik likuėi Lietuvoje ir nedaug nacių belikė kitose Pabaltijo valstybėse. Toli gražu jau išsinešdines iš Rusijos. Sąjungiečių jėgos jau Vokietijos žemėje. Hitleris grįžta netekęs milijonų savo karių ir vokiško prestižo. To jam nepavydi niekas.

Jų Reikia Šalintis...

LIEUVIŠKI staliniai, kartą jau pardavę ir dar kartą pasimogę parduoti Lietuvai, prie bent kokios progos, ir be progos, Amerikos patriotinguosius lietuvius visai įtaria ir pravardžiuoja vien tik už tai, kad jie dar iš šiandien nesutinka (ir niekuomet nesutiks) Lietuvai bent kam pavergti.

Daugiausiai gerų lietuvių niekinimu užsiima Laisvės zdraiteos. Apsvaigę komunistišku opiumu, jie tuo jau apipila purvais kiekvieną gerą lietuvių, kuris nešoka sulig Stalino gaidų. Jie teisma tuos Lietuvos kvizlingus, kurie jau šiandien sėdi Vilniuje ar Kaune ir rengia Lietuvai amžino pavergimo pančius. Jie, kaip ta paukštė, įkišę galvas į smėlį, nerauddami, meluoja visam pasauliui, buk dabar Lietuvoje randasi "žmonių išrinktas prez. Paleckis"; tas pats kvizlingas, kuris "išrinktas" 1940 metais su rusų durtuvų pagelba... Jie miilina žmonėms akis, buk Rusija Lietuvai išlaisvina, kuomet visas teisingasis pasaulis žino, kad tas "išlaisvinimas" kvepia amžinu pavergimu.

Šitokių stalinių melus ir gerų žmonių niekinimus reikia suprasti tik kaipo tokius: Amerikos lietuvių komunistų lyderiai su siela ir su kumu parsidavę svetimai valstybei, o ne lietuviškai idėjai.

Tokių sutvėrimų reiktų šalintis.

Apžvalga

Jau Šelpia

DRAUGAS rašo: "OWI patvirtina pirmiau atėjusias žinias, kad iš Baltijos kraštų į Svediją atbėgo gana daug žmonių. Atbėgusiųjų iš Lietuvos tarpe esą daugiausia profesionalai, biznieri ir valdininkai. Pabėgėlių skaičius yra didelis, nepaisant to fakto, kad načiai jiems buvo uždarę visus kelius. Kurios pabėgėlius načiai sučiuro, tuos, žinoma, be jokio pasigalėjimo išžudė."

"Kaip visi kiti tremtiniai, taip ir atbėgusieji į Svediją, viską ką turėjo paliko Lietuvoje. Svetimame krašte jie neturi jokių pragyvenimo šaltinių. Todėl Bendras Lietuvių Amerikiečių Šelpimo Fondas labai gerai padarė numatydamas pinigų sumas lietuviams tremtiniam Svedijoje. Du tukstančiai dolerių, kaip jau buvo paskelbta, šiam tikslui jau pašiusta į Svediją."

"Tuo budu mūsų bendrasis fondas šelpimo darbą jau pradėjo. Kaip plati šiam darbui dirva, ir rašyti daug nereikia. Lietuvių tremtinių, neturinčių pragyvenimo sąlygų, yra daug ir visur. Jų skaičius didės. Pačioje Lietuvoje šelpimo problema yra tiesiog milžiniško didumo. Todėl skubiai plėskime bendrojo fondo veikimą, organizuodami skyrius ir verbuodami naujus narius."

Gali Tuoj Pasibaigti

NAUJENOS rašo: "Vokiečiai bėga iš Francijos ir iš Belgijos, pralaimėję kovą su įsiveržusiomis sąjungininkų armijomis. Jau kelios dienos eina gandai, kad amerikų jėgos įsiveržė į paties "Trečiojo Reicho" teritoriją. "Francuzų tvirtovių Maginot Linijoje vokiečiai, matyt, neketina gintis. Klausimas, ar jie bandys laikyti savo "Siegfriedo Liniją"? Ir, jei bandys, ar ją atlaikys?"

"Kai kurie karo komentatoriai Suvienytose Valstijose mano, kad suorganizuoti stiprų pasipriešinimą vakaruose načiai nepajėgs, nes jie pavėlavai susigriebė stiprinti savo tvirtoves, kurios buvo iki šiol apleistos. Savo jėgas Hitleris išblaškė toli nuo Vokietijos gulničiose srityse — Sovietų Sąjungos plotuose, Balkanuose, Italijoje, Norvegijoje. Šiurės ir Vakaruose Francijoje, Belgijoje ir kitur. Pati "Vokietijos tvirtovė" buvo neparuošta atsigynimui nuo sąjungininkų armijų."

"Kiti sako, kad vokiečių karo vadovybė ir neketina dėti didelių pastangų vakaruose. Šio planas esąs įleisti britų ir amerikų armijas Vokietijon ir joms pasiduoti, — kad būtų išvengta pasidavimo rusams, kurių vokiečiai bijo labiau."

"Šitokiose aplinkybėse karas gali pasibaigti netikėtai greitai."

Ką Sakė Hitleris

VIENYBES redaktorius savo skiltyje, "Dabar", rašo: "Šių metų rugsėjo 1 d. suėjo lygiai penkeri metai, kai prasidėjo antrasis pasaulinis karas."

"1939 m. rugsėjo 1 d. Hitleris, kalbėdamas Reichstage, pasakė: "Aš vėsiu jus į pergalę arba mirsiu. Aš nenoriu gyventi nelaimėjęs."

"Kai šiuos žodžius Hitleris kalbėjo, tai vokiečių karo lėktuvai jau daužė Varšavą, Krokavą ir kitus Lenkijos miestus."

"Pirmosios kovos Hitleriui sekėsi labiau, negu buvo manyta. Načiai, susitarę su bolševikais, Lenkijos valstybę sunaikino į 19 dieną."

"Bet... Hitleris dar nelaimėjęs. Atrodo, kad Hitleris, kal-

bėdamas apie "pergalę arba mirtį", teisybę sakė.

"Šiandien jau ir pačiam Hitleriui aišku, kad Vokietija nelaimės karo. Vokiečių armijos visur stumiamos atgal. Aviacija ir submarinai, kuriais dar neseniai Hitleris taip didžiavosi, šiandien beveik nesirodo. Pavertgotos Europos tautos kyla, o alijantai baigia laukti Vokietijos strėnkauji."

"Nesistebėsime, jei Vokietija suklups dar šiais metais. "Nepasiekęs "pergalės", Hitleris neras kitos išieties, kaip tik tą, apie kurią jis kalbėjo 1939 m. rugsėjo 1 d."

Penkta Koja...

DRAUGAS rašo: "Amerikos lietuvių, latvių ir estų vadovaujančių organizacijų paruoštas atsisaukimas į Amerikos vyriausybę ir visuomenę kalba apie kongresmono White ir kitų iškelbus bei keliamus principus ir faktus — juo prašoma Pabaltijo valstybes ir jų tautas užtarti ir apsaugoti nuo išnaikinimo. Tuo atsisaukimu ir prašymu yra išreikšta visų lietuvių nusistatymas ir mintis, išskiriant keletą penktakojų — sukomunistėjusių ir surusėjusių Lietuvos ir lietuvių tautos priešų, kurie žino pasaulį tik vieną valstybę, ir tik tai vienai valstybei tarnauja ir rėkia. Jų gerkles yra didelės, bet skaičius labai mažas. Jie nesudaro nė vieno nuosimčio Amerikos lietuvių visuomenės. Lietuvoje jų nuosimtis dar mažesnis. Tai gaivalas, kuris yra viskam svetimas ir tinka kaip suniui penkta koja."

Komunistiškas Pavydas

Užpereitam Tėvynės numery paskelbėme Bendro Amerikos Lietuvių Fondo pranešimą, kuriame nurodoma, kokią pinigų sumą National War Fund paskyrė Lietuvių Šalpos Fondui ir kokios pinigų sumos yra paskirstytos lietuvių sušelpimui įvairiose valstybėse. Lietuviški komunistai tą pranešimą pasivadino koku tai jiems pakliuvusiu slaptu dokumentu ir savo pasekėjų mulkinimui jį pasiskelbė, kas tikrenybėje yra viešas dalykas. Komunistai dega pavyde, kam Lietuvių Šalpos Fondas gavo tokias pinigų sumas ir kam jis šelpia pabėgėlius lietuvius kitose valstybėse, nes komunistai lietuvių pabėgėlius mato tiktai Rusijoje ir apie tai sako:

"Faktas gi yra, kad nuo karo pabėgėliais yra skaitomi tie, kurie pabėgo iš Lietuvos, kai Lietuva užpuolė vokiečių grobikai ir ją okupavo. Tokių pabėgėlių yra tukstančiai. Bet visi tie pabėgėliai randasi Tarybų Sąjungos gilumoje."

Mes žinome, kad Rusijoje randasi ne tukstančiai, bet dešetkai tukstančių lietuvių tenai verstina išvežtu. Jų tarpe randasi ir keli komunistų simpatikai pabėgėliai. Lietuvių Šalpos Fondas nepamiršta ir Rusijoje esančių lietuvių ir nori juos sušelpiti, bet negali. Fondo pirmininkas pašalpu paskirstymo pranešime aiškiai pasakė:

"Mūsų pabėgėliams bei iš-tremtiems šelpiti Sovietų Rusijoje buvo mūsų patiekto didelis sumos, bet National War Fund išbraukė, nes nėra kelių ir budų, kad mūsų pašalpa lietuvių pasiektų Sovietų Rusijoje."

"Reikia Rusija neįsileidžia lietuvių teikiamos pašalpos lietuviams esantiems Rusijoje. Jeigu lietuviškiems komunistams rupi tenaitinių lietuvių sušelpimas, tai tuojaus tegul reikalauja Stalino leidimo, pašalpa bus suteikta ir didesnė, negu patys komunistai garsinasi suteikė."

AMERIKOS STEBUKLAI

Rašo K. KATKEVICIENE

AMERIKOS spartus išaugimas ir vykdymas gyvenime demokratiškos idealo tikrai yra kaip stebuklas. Tas stebuklas ir mus, lietuvius, šion šalin sutraukė.

Francijos rašytojas Andrė Maurois, mums žinomas iš jo knygos "Sielos Sverikas" vertimo Lietuvoje, dabar gyvenęs Amerikoje, dar Francijoje budamas yra parašęs storą knygą apie Ameriką, pavadintą dabar išėjusiam angliškame vertime (iš francuzų kalbos), "The Miracle of America". Žinant šio rašytojo jaukų, aiškų stilių ir matant jo knygą suskirstytą lengvais ir patraukiančiais skyriais ir skyreliais, tikrai ši reikalinga visiems žinoti Amerikos istorija pasidaro nebe sausu vadovėliu, bet kaip ir koku romanu; ir pridėti seni žemėlapiai, paveiksčiai ir karikatūros pasidaro gyvai patraukiančiu knygos papildymu.

Svarbiausia, kad, budamas europietis ir šių knygos rašydamas Europoje, Maurois žiūrėjo į Ameriką tokiomis akimis kaip visų kraštų žmonės iš tolo žiuri į Ameriką — taigi ir mums, lietuviams, ypač tokia knyga vadovautis, kai mokomės Amerikos istorijos tinka. Rašytojas išreiskia ir mūsų žmonių stebėjimąsi Amerika; jis visus Amerikos įvykius, nuo pat pradžios, vis palygina ir su tuomet buvusiais pasaulio įvykiais — o tas mums plačiau viską parodo. Maurois po Amerikos visas istorines vietas pats keliavo; be to, jis plačiai studijavo — jo pasinaudotų knygų sąrašas užima net 11 puslapių!

Tikrai vertingas darbas padarytas Harper and Brothers leidyklos (New York-London), paduodant mums, kurie, taip sakant, tebeturime "europietiškas akis", tokį pritaikytą veikalą; o bendrai amerikiečiams ši knyga įdomi tuo, kad Amerika aprašyta iš kitokio "taško" žiurint, kitaip vertinant dalykus. Išleidęs \$3.50 už tokį (428 puslapių) darbą žmogus tikrai gaus "su kaupu!"

Tikrai vertingas darbas padarytas Harper and Brothers leidyklos (New York-London), paduodant mums, kurie, taip sakant, tebeturime "europietiškas akis", tokį pritaikytą veikalą; o bendrai amerikiečiams ši knyga įdomi tuo, kad Amerika aprašyta iš kitokio "taško" žiurint, kitaip vertinant dalykus. Išleidęs \$3.50 už tokį (428 puslapių) darbą žmogus tikrai gaus "su kaupu!"

KAPITALIZMAS

Rašo J. J. NIENIUS

KAPITALIZMAS taip pat yra "filosofija". Nuo pradžios Amerikos ekonominį gyvenimą įeina kitas faktorius — kapitalizmas. Kapitalizmas yra butinas kolonizacijai. Taigi savaime aišku. Naujakuriui neuženka gauti žemių, jam reikia nuo pat pradžios kapitalų joms apdirbti. Vėliau jam kapitalai butini kad žemei geriau išnaudoti gaminiui, kada jis įkurs pramonę, kada ves prekybą savo gaminiams. Tai visa Sav. Valstijų politinė forma bus linkus remti kapitalizmą, tą ypatingą kapitalizmo formą — kredita, kuris leidžia sudaryti kapitalus.

Tokia yra atmosfera, kurioje dygsta, auga, kyla modernis kapitalizmas. Jam dirvą laisto ekonominės ir filosofinės teorijos. Nuosavybė reikalauja laisvės. Žmogui reikia ne tik laisvai galvoti, bet ir laisvai veikti. Darbo, prekybos, apyvartos laisvė, panaikinimas miestų muitų ir valstybinių muitų sienų; pripažįstami esminiai ekonominio liberalizmo reikalavimai. Bet tai laiko reikalavimai ir fiziokratai sutinka su liberalais, kai jie labiau pabrėžia nejudomą nuosavybę. Fiziokratai, turėję kai kurių protekcionistinių norų, sprendžia laisvos prekybos naudai. Tiesa, kad fiziokratai skiriasi nuo liberalų savo politinėmis teorijomis: agrarai, pastoviai žeminkų seimų šalininkai, skelbia žemės savininkų aristokratiją, jie atmeta maišytas valdymo formas, konstitucinę monarchiją. juo labiau demokratią, taigi angliškas ir liberalines idėjas. Savo polinkiais jie iš-tolo primena Morganą ir Co.

Mums yra gerai suprantamas Amerikos kapitalizmas.

VALERIJA I

Kada mane ištiko likimas graudulingas, Kada dvasią prislėgė nelaimių klampynė, Rankas buvau nuleidęs... Tarei man: Tėvynė žiuri į tave, kelkis — tu jai reikalingas!

Kad tyčiojos iš manęs svietas nedėkingas Ir, manęs nesupratęs, man širdį sumynė. Rengiausi prakeikti viską... Nuo to mane gynė Priminimas tavo: Dar tu draugijai skolingas!

Aš kėliausi ir dirbau. Kad del neteisybės Pakliuvau į žabangas, netekau liuosybės, Kada mane teriojo priešai užsigule...

Per tave man nukrito kalėjimo tamsybės, Kaip angels sargas mane raminai... Bičiuole! Palaiminta buk!

DR. VINCAS KUDIRKA.

REIKŠMINGI POSAKIAI

Parinko K. ŠAMAJAUSKAS

Tiktai rimtumu tegalima šiame pasauly šis-tas padaryti. — Goethe.

Visa žmogaus gudrybė privalo apsirėikšti tokiu budu, kad už kiekvieno darbo jis imtųsi visomis savo pajegomis ir atliktų tą darbą taip, lyg tai būtų vienintelis, paskutinis jo darbas. — Schiller.

Nepasisekimas, tai kelias pasisekiman; radimas klaidos, tiesos įieškant; pamokymas, ko reikia vengti. — Keats.

Svarbiausius savo išradimus aš padariau daug kartų apsirėkęs. — Dawy.

Laimė paeina ne nuo daikto, bet nuo sąvokos apie jį. Ne tas daro mūs laimingais, kas kitiems patinka, bet kas mums. — Schopenhauer.

VERPETAI

Parašė Pranas Bajoras

Didžiojo Karo
Novelė

V...

Šį veikalą skiriu įvairiuose mušiuose
žuvusiems lietuviams-kariams.

(Tąsa)

9.

VISAS kraštas karo upu sujudo. Miestuose, miesteliuose, kaimuose, bažnyčiose, dirbtuvėse, mokyklose, prie žagrės ir mašinos, biednų ir turtinų gyventojų namuose tik apie karą kalbėjo ir ginčinosi...

Prisirengimai, esinose, naujokų vajai visame krašte prasidėjo. Karo šūkiai, rodos, žemę su daugum sumaišys. Karo upas rašiniiais, dainomis, karštomis prakalbonėmis buvo keliamas. Fabrikai karo pabukus ir šovinius gamino...

Simtai tukstančių jaunų vaikinių liuosnoriai ir kariuomenę įstojo. Milionų dar reikėjo. Liuosnorių pristukus — vyriausybė paskelbė patvarkymą: visus vyrus — nuo 22 iki 32 metų amžiaus — surašyti ir vėliau karo tarnybai imti.

Pakilęs upas, sielvarta, garsus šūkiai, dejonės ir priešgynybė jaunųjų širdyse užvirė. Vieni pašaukimo karo tarnybon laukė, kiti, sielvartaudami, troško, kad jų niekad toms pareigoms nepašauktų...

Kai Joną užrašė — jis daužėsi ir nerimo. Kai laikas pribrendo ir pareigos atlikti jį pašaukė — jis naujokų priėmimo stotin nuėjo.

Jonas jau radosi naujokų priėmimo stoty. Ten buvo nemažas burys jaunimo susirinkęs. Įvairaus amžiaus ir įvairių tautybių tie jaunuoliai buvo: amerikiečiai, italai, lenkai, rusai, airiai, anglai, francuzai, vokiečiai, žydai ir lietuviai — Jonas Prabaras.

Dauguma jų nuliudė. Jie kaž ką galvojo.

Vos spėjus Jonui gerokai apsidairyti, iš priėmimo kambario užveizda išėjo. Jis pasakė:

“Vaikiniai, dabar jusų eilė... Visi eikite į šį kambarį...”

Jie nuėjo. “Šiame” kambari ramu. Niekas nė žodžio garsiau nepratarė, nors kambaris jaunais, nuoguojančiais kunais mirguliuavo...

Čia tyrė naujokus: vienur svėrė, kitur žiūrėjo didumo, dar kitur — sveikatingumo.

Jonas girdėjo naujokų su daktarais pasikalbėjimus. Klausiant apie sveikatą — dauguma skundėsi:

“Nedagalii...”
Knuomet tyrinėjo Joną, gydytojas paklausė:

“Kaip tu, vaikinė, jautiesi?”
Jonas pasiskundė:

“Man širdį skauda... Aš labai jaudinuos... Aš... negalėsiu...”

Gydytojas, lyg pasityčiodamas, Joną paklausė:

“O šauti ar moki?”
Jonas atsakė:

“Niekad nesu šovęs...”
Gydytojas užtikrino:

“Esi sveikas ir geras kareivis busi.”
Jonas suaimanavo:

“Bet kad aš ne tam... Aš negalėsiu, nepajiegsiu... Aš netikęs kariavimul...”

Gydytojas jį suramino:

“Nurimk, jaunuoli! Dabar ne sielvartų, bet gerų kareivių musų kraštui reikia”.

Jonas galvojo. Staiga daugybė minčių jo galvoje pradėjo sukstis. Jis net savo pažįstamų nebematė. Jam tik praėnanti jauni-nuogi kumai pro akis švytėjo. Ir ta masė, it kokioje mašinoje, greitai ir skubiai sukosi...

Jonas sveikas ir priimtas. Praeidamas pro priėmimo stoties duris jis vieno pareiguno paklausė:

“O kadagi reikės tarnybon stoti?”

Jam atsakė:
“Gal už kelių dienų. Pašauksime”.

Jono krutinėje kaž kas sunkaus sutvoskėjo. Visame jo kume šilta ir šalta pasidarė. Norėjo jis ką tokio sakyti, bet žodžių pritruko. Pagaliau skausmas iš jo krutinės ištryško:

“Tai ir aš pakliuvau!... Tai ir man reikės karan stoti ir už savo žuti-butį kariauti!...”

Esantieji stoty žmonės sužiuro į Joną. Jis, nulenkęs galvą ir vaitodamas, į gatvę išėjo. Nesavū jis jautėsi. Jis taip nesijautė net ir tuomet, kai pirmu sykū apie prasidėjusį karą išgirdo. Net ir tuomet jo kumas taip nevirpėjo...

10.

MYLI Jonas jurą. Tas beperstojo užiantis ir banguojantis vandenių plotas jam visuomet begaliniai patiko. Jei bent kuomet Jono gyvenime koks nesmagumas nutiko — jis prie jūros važiuo ir čia, bangų užimo beklausdamas, lengviau jautėsi, raminosi. Besiklausant jūros užimū, rodos, visa sunkioji našta jam nuo krutinės nukrisdavo...

Jis nuvyko prie jūros. Jura kriokė ir užė. Susispietusias į aukštus kalnus bangos viena kitą vijosi ir vis dar didesnėmis darėsi. Rodos dideli vandeniniai milžinai vienas paskui kitą į krantą ritosi, į žemę ar akmenis atsimušė ir bauginančiai-dejuojančiu balsu kriokė-rėkė...

Šį sykį jura juolabiau išrodė jirtusi. Rodėsi ji žemę išardys, amžiais pakrašty stovinčius akmenis į mažus šmotelius ištaškys... Rodėsi išsilies tos didžiulės bangos į žemę ir visus jos nešvarumus nuplaus...

Sėdėjo Jonas arti vandens ir nepaprastam juro šėlimui klausėsi. Galvojo. Visą savo gyvenimą jis perkrautinėjo. Jis vargė gimė, vargė į gyvenimą rengėsi. Laimės visur ir visuomet jėškojo. Tos laimės ne vien sau, bet ir kitiems visuomet troško.

Kas ir del ko jį į šį pasaulį atsuntė — jis nežinojo. Kas ir kuomet vėl kur tai pašauks — niekas tos paslapties neišrėšo. Jis tik žinojo, kad ilgai ir laimingai gyventi norėjo. Jis taipgi žinojo, kad ir kiti žmonės to paties troško.

Kada Jonas buvo dar visai mažas — geri žmonės, jo tėvas, motina ir net kunigas gerų darbų jį mokė. Visi ir visur jam kalbėjo:

“Buk geras!... Gerbk artimą savo... Mylėk žmones!...”

Jam tokios pamokos labai patiko. Ir visą laiką jis kitiems, lygiai kaip ir sau, laimės ir ramaus gyvenimo linkėjo. Jis nieko ir niekad bent skaudesniu žodžiu neužgavo.

Apie karo tarnybą ar dalyvavimą kare Jonas niekad net nepagalvojo.

Bet dabar?...

Jura siuto. Ji vis labiau ir labiau užė. Jos bangos net ant žemės užsoko ir pagriebė mažus daiktus į gelmes pasikandinti nešėsi...

E, kad ta jura išsilietų!...

Iš gilumos, rodos, bangos Jonui šaukė:

“Tai ne tau, vaikinė!... Tu toms pareigoms persilpnas... Tu visų karo lauko kančių neiškentėsi... Tu, geriau, eik į mus... Mes tave prie savo šaltos krutinės priglausime ir užliuosime...”

Jonas dėjosi rankas ant krutinės ir vaitojo...

Sėlstančios bangos krantus laižė. Gailėstingai ir nemutildomai jės, rodos, verkė... Jonas dar niekad jų taip graudžiai verkiant negirdėjo...

Saulė regračio artinosi. Jos raudoni-krūvini spinduliai į padangius slenkiančius debesis atsimušė. Krūvini, baugūs šešėliai jūros bangomis slan-

Ir Laivas Bėgtų...

Iš Seattle Post-Intelligencer

SEATTLE, WASH. — Seattle Post-Intelligencer rugsėjo 1 d. paskelbė įdomų pasikalbėjimą su dviem rusų jurininkais, pabėgusiais nuo pirmą kartą atplaukusio į Seattle uostą Rusijos laivo. Tai du jauni vyrai — 21 metų amžiaus Aleksander Nikitin ir 24 metų amžiaus George Sereda.

Apie šiandieninę padėtį Rusijoje ir žmonių nuotaiką, geriausiai bus matyti iš pačių jurininkų pareiškimų Amerikos spaudos reporteriams.

Iš karto abu jurininkai atsisakė kalbėti su spaudos atstovais, bet vėliau, kai buvo jiems užtikrinta, kad jie neišduos vietos, kur jurininkai gyvena, jie sutiko.

“Amerika, tai gyvenimas ir laisvė, kur žmogus gali laisvai kalbėti, gali juoktis ar rukti, ir niekas nestovi tau už nugaros, jei tu amerikonas. Tą mes geriausiai įvertinam, o ne “pajus”, minkštus gėrimus ir pinigus, už kuriuos gali nusipirkti visokių gražių dalykų.

“Pabėgdami nuo laivo, mes pabėgome iš Rusijos. Visi mes norėtume pabėgti ir atvažiuoti į Ameriką. Jei laivas turėtų kojas, tai ir jis pabėgtų”, — pareiškė tie jurininkai.

Toliau jurininkai pasakojo, kad pabėgus nuo laivo, jų didžiausia baimė buvo patekti į Rusijos konsulatą. Todėl, jei kas nors juos sustabdydavo ir paklausdavo ko nors, jie visuomet sakydavo “Immigration”, tuo duodami suprasti, kad juos reikia nuvesti į imigracijos įstaigą.

Jurininkas George Sereda toliau pasikalbėjime pareiškė, kad jo senas tėvas Rusijoje buvo nuteistas į koncentracijos stovyklą už tai, kad jis turėjo dvi karves, o komisarams raportavo, kad turi tik vieną. Jo tėvas buvo labai senas ir silpnas, delto sunus sutiko atlikti tėvo bausmę. Jaunasis Sereda išbuvo koncentracijos stovykloje Sibire net aštuonis metus. Grįžęs iš Sibiro, jis įstojo į raudonąją armiją ir vėliau buvo sužeistas kautynėse Suomijoje. Del to vėliau Rusijos valdžia pripažino jam teises ir leido tarnauti ant prekybinio laivo, kuris plaukia į užsienį.

Jurininkas Nikitinas, kuris tarnauja laivyne nuo 16 metų amžiaus, pareiškė, kad išplaukiant į Ameriką jiems buvo duodama visa eilė paskaitų ir instrukcijų, taip vadinamas “politinių instrukcijų kursas”.

“Ar Amerika tokia, kaip jus ją įsivaizdavote?” — paklausė vienas reporteris.

“Ne. Per visus metus mums nuolatos buvo kalbama, kad Amerikos darbininkai badu marinami, kad jie guli gatvėse, be drabužių. Kad turtingieji valdžioje, yra labai turtingi. Mums buvo sakoma, kad Amerikos valdžia, turtuoliai, o ne darbininkai siunčia mums karo reikmenis pagelbėti — atsakė Nikitin.

“Ar jums buvo įsakyta vengti amerikiečių?”

“Taip. Mums buvo įsakyta niekad nesusidraugauti su amerikiečiais, ypač Amerikos moterimis, kurios, buk mus nuvilios į automobilį ir nugabens ten, kur jų vyrai, Rusijos priešai, pasirūpins, kad mes niekad daugiau Rusijos nematysime”.

Tarp kitko abu jurininkai patvirtino, kad jiems Rusijoje buvo pasakyta, kad “Amerika dabar pagelbsti Rusijai tik del to, kad išgelbėti savo kapitalistų kailį”.

Siedu ir kiti penki Rusijos jurininkai, kurie buvo imigracijos autoritetų sulaukyti ir vėliau paleisti po \$500 užstatu neabejoja, kad komunistų GPU nariai jų jėško ir jei sužinotų, kur jie yra — juos pagrobtų ir išgabentų atgal į Rusiją, kur jų laukia nepavydėtinai likimas.

Budinga, kad tų jurininkų paimti buvo atvykę iš Los Angeles Rusijos konsulo tarnautojai, bet Amerikos imigracijos autoritetai jų jiems neišdavė, o dabartinę jų gyvenimo vietą laiko paslapy.

Suvenytų Amerikos Valstijų imigracijos ir naturalizacijos direktorius, Raphael P. Bonham, ta proga pareiškė, kad imigracijos žinyba stengiasi laikyti informacijas apie juos paslapy, kad žmonės, kurie gali tiems jurininkams padaryti blogo, apie juos nežinotų.

“Mes suprantame”, — pareiškė direktorius, — “yra pavojus, kad jie gali būti pagrobtai”.

kiojo ir visą pajūrį raudonai nudažė... Viskas, tartum pačių žmonių kraujuje pasinėręs pluduriavo...

Vaitojančios bangos krantam mušėsi ir vėl atgal į jurą riedėjo. Jono sieloje didelė kova, tikras program, virė. Jo sąžinė jam, rodos, kalbėjo: “Jaunuoli, tu dar nesi matęs piktojo gyvenimo. Tu dar nežinai, kas pasaulis, ištiesus, darosi. Eik į tą didįjį surkurį ir prisžiūrėk jo piktenybėms...”

Knyga Apie Lietuvą

DIDELĖ argentiniečių leidykla, Editorial Moly, išleido ispanų kalba 480 puslapių knygą apie Lietuvą su 46 iliustracijų puslapiiais, dviem žemėlapiiais, spalvotais viršeliais. Tai Casimiro Verax parašyta **Lituanía entre Fuego Cruzado** — Lietuva kryžminėje ugny, Buenos Aires 1944, kaina 5 argentinieški pesai.

Ispaniškai tokia knyga apie Lietuvą yra vienintelė. Pirmoje jos daly suglaustai, bet pagrindiniai, atpasakojamas lietuvių tautos istorinis likimas, kovos del nepriklausomybės, Vilniaus ir Klaipėdos problemos ir laisvo gyvenimo pažanga visose srityse, ypač kultūrinėje.

Antroje daly (135—441 pusl.) labai išsamiai nušviestas bolševikų ir nacių okupacijų padarytos skriaudos Lietuvai, pasipriešinimas okupantams ir pastangos atgauti nepriklausomybę. Veikalo pabaigoje rašoma apie lietuvių ateities viltis, apie didžiųjų Amerikos valstybininkų idealizmą ir Atlanto Čarterį. Paminėtos Amerikos lietuvių ir kitų Lietuvos draugų pastangos šios šalies laisvei ir nepriklausomybei.

Kaip autorius įžangoje pabrėžia, šios knygos tikslas atskleisti Pietų Amerikoje mažai pažįstamos Lietuvos veidą priešpados kančiose ir laisvės laimėjimuose; duoti tautos praeities, jos kultūros, jos kovų ir troškimų sintetinę apžvalgą.

Autorius dėdėjo ne tik daug darbo ir širdies, bet rėmėsi ir savo betarpiškais pergyvenimais ir pirmaeiliais dokumentais. Jis tautų nerūšiuo į geras ir blogas, bet faktus, dažnai Lietuvos priešams nemalonus, išskėlė objektingai. Taip pat bešališkai pavaizdavo ir vidinį šalies gyvenimą.

Kai šiame tragingame kare Lietuva tikra prasme pateko į kryžminę ugnį, kai jos žmonės dešimtimis tukstančių žiauriai išblaškyti po svetimus kraštus, laisvas teisingas žodis apie tautos kančias, jos tradicijas ir troškimus yra ypač reikalingas.

Pietų ir Centro Amerikos valstybės, priklausydamos prie Suvienytų Tautų, beabejo, turės didelį svorį busimoje taikos konferencijoje, kur bus sprendžiamas ir Lietuvos likimas. Iki šiol betgi neturėjome

jokios mažiausios knygelės apie Lietuvą ispanų kalba. Dabar šis trukumas yra pašalintas. C. Verax'o išsemiamas veikalas supažindina visą ispaniškai kalbantį pasaulį su Lietuvos problemomis, sužadins simpatijų musų tautai ir prisidės prie musų bylos laimėjimo. Jis yra labai gyvai ir įtikinančiai parašytas, nes puikiai dokumentuotas. Jame labai vaizdingai ir išsamiai atpasakotos abiejų okupantų Lietuvai padarytos skriaudos, tiksliai apibudintas bolševikų suvaidintas vadinamas “plebiscitas” ir tinkamai atremtos rusų pretenzijos į Lietuvą, remiantis vadinamais straipsniais sumetimais. Taip pat dokumentuotai apibudinti vokiečių kolonizaciniai apetitai į Lietuvos žemę ir lietuvių pasipriešinimas abiem okupantams. Netenka abejoti, kad šis taip aktualus veikalas turės didelio pasisekimo.

Lituanía entre Fuegos Cruzado gražiai išleista ir puikiai iliustruota. Jau vien peržiūrėjęs tinkamai parinktas ir paaiškintas iliustracijas, skaitytojas susidomės Lietuvos tautos likimu ir jos originaline kultūra. Knygos gale yra įdėta gana smulki kronologija, kuri bus labai naudinga spaudos žmonėms rašant Lietuvos klausimais. Kiekvienas lietuvis gali tik pasidžiaugti šio naujingo veikalo pasirodymu.

Kilnus Darbai

Ir beliejant man vejelę,
Nes bevoty jau žolelė,
Atpledenu ten platakė
Ir lyg žodžiais man ji sakė:

“Aš ištroškus, gerti noriu”,
Ir nutupė palei tvorą.
Sultis gėrė, lyg pakako,
Vėl į orą ji pašoko...

Nusileido iš medelio
Ir paukšteliis į vejelę.
Mat, ištroškęs ir jis buvo:
Atsigėręs, vėl praužuvo...

Kartais žmogus, iš netyčių,
Darbus dirbi, kurie liečia
Ne tik tave, bet žmoniją,
Kitos veislės net gyvįj!

J. NAUJALIS.

Išmušė Valanda!

Apdenkime Saviškius Lietuvoje. Jie Musų Pagalbos Laukia.

Lapkričio 5 d. pradėdamas ir iki lapkričio 20-tai tęsis vėjus nuo karo nukentėjusiems Lietuvos žmonėms rubus ir avalynę Amerikoje rinkti — Clothing Campaign for Lithuania. Tai Amerikos valdžios užgirtas vienas budų nukentėjusioms Lietuvai gelbėti. (Kurie galite surinktuosius rubus palaikyti iki lapkričio 1 d., vąjū galite pradėti kada jums patogiau.)

Nuo karo nukentėjusioms kitoms valstybėms tų tautų žmonės ir nuosirdus amerikiečiai ta kryptim jau seniai veikia. BALF (Bendras Amerikos Lietuvių Fondas) tėra jauna šalpos įstaiga. Bet jai lemta atlikti didelį darbą. Norint prilygti jau seniai veikiančioms kitų tautų šalpos įstaigoms, mums, lietuviams teks sunkokai padirbėti.

Darbas pradėdamas sparčiai vystyti. Tai visų lietuvių darbas. Visų grupių parama ir pagalba reikalinga. Del to bent dabar, išmušus valandai, kada Lietuvai reikia musų pagalbos, privalome jėgas sujungti ir dirbti bendrai. Lietuva kelis kartus matė aktualų karo frontą. Ir dabar Lietuvos žmonės yra karo ugny. Mūs senoji tėvynė, mūs tėvų žemė, išnaikinta, jos žmonės išblaškyti. Jiems pagalba butina!

Rinkime Rubus Lietuvai Dabar.

Tuo reikalu ir atsišaukiame į kolonijų veikėjus. Prašome organizuoti rubų Lietuvai rinkimą. Surinktuosius drabužius prašome laikyti savo parinktose patalpose iki lapkričio 1 d. Vėliau pranešime kur rubus išsiųsti ir pateiksime smulkias instrukcijas. Tuo laiku jau numatome turėti New Yorke sandėlį.

Nukentėjusiems Lietuvos gyventojams amerikiečiai nuosirdžiai ir dosniai gelbsti. Mūs giminėms Lietuvoje jie pasiryžė teikti visokeriopą pagalbą. Mes, lietuvių kilmės amerikiečiai, tuo labiau privalome atjausti savuosius Lietuvoje, senojoj mūs protėvių, tėvų žemelėje, pilnoje kapų, vargo, ašarų ir kraujo... Ir daug galime gelbėti, jei suglausime jėgas, sukaupsime energiją, ne dalį, bet visą energiją bent vėjaus laiku, kad musičiai Lietuvoje pajustų pagalbą.

Kaip Suorganizuoti Rubų Rinkliavą?

Greičiausias ir kitų išmėgintas budas, organizuoti rubų rinkliavą toks: tuojau organizuoti grupes, skyrius ar narius. Pavyieniai reikalingi savo įtakos organizuoti kitataučius. Parapijų draugijos, klubai, kurie darbai užjaučia, galit skaitytis šios organizacijos skyriais. Svarbu organizuoti savo tautos žmones, bet ypatingai prašome pakviesti ir ne lietuvių kilmės amerikiečius, kurie nori ir gali Lietuvai gelbėti. Užmegskim santykius su įtakingais žmonėmis, kurie išsigali ir nori mums gelbėti, kurie tik laukia kvietimo. Šalpai neatsisakys.

Čia organizuojama Amerikos pagalba Lietuvai, ne vien lietuvių pagalba saviškiams Lietuvoje.

Keli žmonės gali suorganizuoti skyrių. Tuoj gaukite patalpas rubams. Atsišaukite per savo apylinkės spaudą. Pateikite čia mūs paduotų minčių. Paprašykite automobilistų ir sunkvežimių (trokų) savininkų rubus suvežti. Nepamirškite pasidabavusius padėkot. Įvertinkite talkininkų darbą aprašydami spaudoje. Tiek lietuviška, tiek amerikiečių spauda mielai talkininkaus.

Atlikime Savo Pareigą!

Dirbkim turėdami minty, kad kiekvienas gautas rubas apdengs musų tėvelį, motinėle, brolelį, seselę ar giminę. Mes gerai žinome, kad Lietuvos žmonių viltys yra Amerikoje, mūmyse. Jie žino, kad mes čia turime šiltą pastogę ir prieglaudą. Mes jiems per metų metus tą esame sakę ir įrodė. Mes perėjo karo laiku nukentėjusius Lietuvoje parėmėme. Mes siuntėme pagalbą nepriklausomai Lietuvai. Gelbėsim ir dabar, kada Lietuva jau trečią kartą karo ugnies naikinama.

Alkaną papenėk, sergantį pagydyk, benamį priglausk, nusivylusį suramink, o nuogą aprenk! Nelaimėję pažinsi draugą. Težino Lietuva, kad mes su ja!

Rubų Lietuvai Vėjaus darbui BALF Valdyba pakvietė žinomą visuomenininką, laikraštininką, radijo kalbėtoją Joną Valaitį, kuris suteiks platesnių žinių apie rubų rinkimą, tvarkymą, vėjaus organizavimą ir siuntimą. Į visai rubų vėjaus reikalais malonėkite kreiptis į

UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC., 19 West 44-th Street, New York 18, N. Y.

c/o Jonas Valaitis, Room 510. Tel. MURRAY Hill 2-8062.

SLA Reikalai ir Veikla

Rudeniui Besiartinant

DAR apie savaitę pralinks — ir ruduo. Ką SLA kuopos ir Centras veiks rudenį? Darbų visokių turime daug. Vusupirmiausiai, gal netrukus bus prirengti planai senųjų skyrių narių perkėlimui į naujai ruošiamą skyrių. Netrukus, gal apie spalio mėnesio vidurį, bene pradėsime "SLA Prezidento Naujų Narių Prirašymą" vaju. Kaip pirmame, taip ir antrame atsitikime, netik SLA Centras, netik SLA kuopos, bet ir visi SLA nariai turėsime pasiraitoti rankoves ir padirbėti; padirbėti kur kas daugiau, negu dirbome kituose rudenuose, negu pračiuose vajuose.

Rudeniniai parenginiai: baliai, koncertai, bankietai ir kitokios pramogos — vėl nauji SLA kuopoms darbai.

Kaip SLA Centras, taip ir SLA kuopos veikia ne vien savo organizacijos labui; mes visi ir daug veikame visų lietuvių ir visos mūsų tautos labui. Šiandien tas veikimas plėčiasi į kur kas platesnę sferą. Šiandien kiekvienas patriotingas lietuvis gula ir kelia, galvodamas apie Lietuvos ir jos žmonių likimą. Karo pabaiga jau nebetoli. Po karo bus sprendžiama kaip kitų mažųjų tautų, taip ir Lietuvos galutinis likimas. Šiame sprendime ar jį spręsti prirengime stambų žodį gali tarti ir tarsi Amerikos lietuviai. Šiame reikale daug gali prisidėti ir prisidės SLA kuopos bei SLA Centras, o taipgi ir visi nariai, indami dalyvumą tokioje veikloje, kuri suriša su Lietuvos laisvimu.

Karui pasibaigus — kitas svarbus reikalas: Lietuvos žmonių šelpimas. Juk visi žinome, kaip daug mūsų broliai ir seserys nukentėjo nuo besiraginančių rusų ir nacių karo mašinų per Lietuvos šventąją žemelę. Žinome, kad daug mūsų senosios tėvynės miestų-miestelių, kaimų-kaimelių ir ukų suversta-sugriauta ir išnaikinta. Žinome, kad mūsų broliai ir seserys apmuginti ir apipiešti. Jiems reikės pagalbos. Tos pagalbos jie šviesiomis akimis laukia iš savo brolių ir seserų gyvenančių laisvojoje Amerikoje — laukia iš mūsų. Mes tą pagalbą rengiamės jiems suteikti. Spalio 1 dieną prasidės National War Fund vaju. Prie šios labdaros organizacijos priklauso ir Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas, smarkiai SLA remiamas (SLA praeitais metais šiam fondui paaukojo \$2,000). Šio vajuos dalis surinktų pinigų bus skiriama ir Lietuvos žmonių šelpimui. Šį vaju mes, SLA kuopos ir nariai, turime paremti iš visų pastangų: visi turime aukoti ir kitus raginti aukoti. SLA kuopos šiame reikale galėtų labai daug pagelbėti: kur nėra kam, jos gali pradėti organizuoti Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo skyrius, kurių pareiga bus rūpintis netik Lietuvos žmonių šelpimu, bet ir drabužių rinkimu. (Drabužių rinkliava prasidės lapkričio mėnesio pradžioje.)

Taip, šį rudenį mes turėsime daug darbo. Todėl raginame visas SLA kuopas į tai pasigilinti; raginame prisidėti prie SLA bendrų darbų atlikimo, prie Lietuvos gelbėjimo ir prie savo brolių bei seserų gelbėjimo-šelpimo. Juk tai mūsų visų šventa pareiga!

Šiuos ir kitus reikalus SLA kuopos privalėtų apkalbėti spalio mėnesio susirinkimuose: apkalbėti ir prisidėti prie visų tų darbų. Ir mes tikime, kad nesiras tokios SLA kuopos, kuri šiuos taip svarbius reikalus praleis neapatarus. Mes tikime, kad laike šio taip svarbaus momento mūsų visa organizacija pasirodys šimtu nuošimčių. Juk tik taip ir turėtų būti!

Svarbus Pranešimas SLA 7 Apskričio Kuopoms ir Veikėjams

Siuo pranešu, kad SLA septinto apskričio (Wyoming Klonio) metinis suvažiavimas įvyks rugsėjo 24 dieną, 1 val. popiet, 91 Main St., Pittston, Pa. Brangūs broliai ir seserys SLA nariai: esate kviečiami į minimą suvažiavimą, kuris bus vienas iš labai svarbių suvažiavimų. Jau visi matome, kad karas Europoje artinasi pabaigos, todėl mes turime rimtai pasitarti apie mūsų senosios tėvynės Lietuvos reikalus, o kurie tie reikalai — išgirsite iš reportų, kuriuos suvažiavime pateiks sekretorius, brolis J. Maceina. Po to apkalbėsime mūsų Susivienijimo svarbius reikalus ir busimam darbui bei veikimui prie dabartinės naujos valdybos, kuriai mes turime prigelbėti visuose darbuose. O gal dar ir mūsų gerb. prezidentas, brolis Laukaitis, šiame suvažiavime bus, nes yra užkviestas dalyvauti. Tą pačią dieną bus pagerbimas SLA 7 apskričio pirmojo pirmininko, brolio M. Padolskio, kuris atliko nemažą ir gana didelių darbų mūsų

Susivienijime. Todėl, broliai ir sesutės, mes turime atiduoti šiam senam veikėjui atitinkamą pagarbą. Suvažiavime bus išduota gražus mūsų apskričio pikniko-išvažiavimo raportas. Minimas piknikas, berods, buvo vienas iš pasekmingiausių mūsų istorijoje. Po suvažiavimo bus delegatų vašinimas. O mes žinome, kaip pittstoniečiai SLA veikėjai moka gražiai vaišinti! Meldžiū visus nepraleisti šios progos ir dalyvauti suvažiavime rugsėjo 24 dieną. Jei kuri kuopa negavo oficialio užkviavimo, tai lai šį pakvietimą laiko oficialiu ir dalyvauja suvažiavime. Jei kuri kuopa nesuspėjo išrinkti delegatų į šį suvažiavimą, tai kuopos valdos nariai atvykite arba bent kurį savo kuopos narį įgaliokite atvykti, o jūs arba jie busite priimti delegatais. Iki pasimatymo SLA 7 apskričio suvažiavime rugsėjo 24 dieną.

Mikas Kupris,
SLA 7 apskr. pirm.

S. L. A. Kuopų Veikla

Wilkes Barre, Pa.

Kaip Veikia SLA 115 Kuopa

Dar neseniai SLA 115 kuopa, kaip ir daugelis kitų SLA kuopų, vos galą su galu suvedavo, o šiandien bene bus turtingiausia kuopa visame Susivienijime. Seniau šioje kuopoje buvo daug visokių barnių, nesutikimų. Kuopos susirinkimai tęsdavosi per kelias valandas ir daug laiko pašvėsdavo asmenų "vanojimu". Jei buvo rengiamos kokios pramogos, buvo be jokios tvarkos. Komisija raportų neišduodavo per 6-9 mėnesius.

Apie penki metai atgal kuopa išsirinko apskurų pirmininką A. Ambrozaitį, kuris netingai kuopai dirbti ir reikalus pakreipė į gerąją pusę. Nariuose neapkykta išnyko, pasidarė draugiškesni. Tvarka kuopoje gera, pinigų yra.

Praeitą metą ši kuopa išsirinko jauną organizatorę, seserį Moniką Tamulaitienę. Kad ją paskatinti į darbą, tai pora darbštesnių narių atėjo į ją pagelbą. Ji prašė apie 70 narių į Susivienijimą. Dabar kuopa turi suvirš 150 narių.

Kuopa turi metinę veikiančią komisiją. Į ją įeina vyrų, kurie netingi dirbti, kaip va: pirm. A. Ambrozaitis, vice pirm. A. Kupris ir Julius Griškevičius. Jiems yra duota autonomija ir jie rengia, ką geriausiai sumano, tik kuopos susirinkime praneša, kad tas ir tas yra rengiama ir pasiprašo narių į talką tikietų praplatinime. Visos jų rengiamos pramogos duoda gerų pasekmių. Po įvykusių pramogų sekančiame kuopos susirinkime raportas išduodamas pilnas.

Šią vasarą veikiančioji komisija rengė pikniką. Susirinkime atsišaukė į narius, kad dalyvautų piknike, nes jie nori kuopos išdą pavartyti iki tukstančio. Tuo tarpu kuopos išde buvo virš \$700. Teisybė, piknikas buvo pasekmingas — jie peršoko tukstantį. Dabar kuopos išde yra apie \$1,200, nes nuo pikniko pelno liko \$465.00.

Iki šiol kuopoje nebuvo praktikuojama pagerbti kuo nors atsižymėjusius narius. Praeitą pavasarį suėjo 30 metų broliui M. Kupriui, kuopos nariui, 7 apskričio pirmininkui, kaip jis darbuojasi lietuvių bei SLA labui. Buvo surengtas jo pagerbinimui bankietas. Ne tik vietinių, svečių, privažiavo ir iš kitų miestų, net ir Tėvynės redaktorius br. Bajoras dalyvavo tame bankiete. Solenizantui nupirkta gera dovana, rašomas stalas-deska. Dar ir kuopai liko trejats dešėtkų dolerių.

Rengia Vakariene Kareivių Duoklių Apmokėjimui

Kad nereiktų patiems nariams, kurie išgali ar neišgali, mokėti į Kareivių Fondą, veikiančioji komisija sumanė surengti vakariene — Pig Roast, kuri įvyks sekmadienį, spalio 15 d., Lietuvių Progresyvio Klubo svetainėje, 325 E. Market St. Kurie nariai norės, kad už juos duoklės į Kareivių Fondą būtų užmokėtos, turės įsigyti tikietai į vakariene. Kurie vakarienei nedalyvaus, turės patys užmokėti tas duokles. Vakariene bus gera. Prasidės anksti. Svetainės atsidarys 2 val. popiet. Kurie norės susirinkti, o vakarienei bus duodama 5 val. Nariai prašomi įsigyti

tikietus išanksto, o taipgi ir ne nariams parduoti.

Kuopa turi veiklą valdyba. Finansų sekretorius brolis V. Tamulaitis savo pareigas atlieka teisingai ir sąžiningai.

Nepersena! važinėju po Wyoming Klonį, kur teko susitikti su keliais SLA 115 kuopos nariais, kurie papasakojo apie tos kuopos veiklą, tai ir parašiau: Svečias.

Toronto, Canada

SLA 236 Kuopos Veikla

Rugpjūčio 14 d. turėjome savo reguliarį susirinkimą, kuriame svarbiausiu punktu buvo mūsų 10 metų jubiliejus ruošimas. Mes savo taip kilnią šventę norime koiškilmingiausiai švęsti, kad sau turėti malonių prisiminimų praeties dešimts metų ir duoti publikos tvarkos. Komisija raportų neišduodavo per 6-9 mėnesius.

To viso mūsų kuopa negalėtų paruošti, kad visų mintyse ilgai-ilgai šis apvaikščiojimas malonumu prisimintų, todėl kuopa nori turėti taip uolų mūsų SLA darbuotoją išdin. K. Gugį, kuris galėtų daug ko mums atiečiai nušviesti ir buti akstinotoju auginimui mūsų šeimos. Mes butinai norime su mumis vieną iš mūsų vadų šioje laukiamoje šventėje.

Be to, mes laukiame irgi žymios SLA veikėjos p. N. Gugienės, kuri jau senai Toronto moterims "lyg" davė pasižadėjimą pas mus pabuvoti. Tai matote, mes turėdami tokius žmones savo šventėje tikrai iškilmingai jausimės ir pasidalinsime su kitais SLA idealistais savo pragyventais įspūdžiais Tėvynėje.

Mūsų iškilmės sukanka spalio 7 dieną.

S. Butkienė, koresp.

New Kensington, Pa.

A. A. Juanita Trinaistich, SLA 192 Kuopos Narė

A. A. J. Trinaistich numirė rugpjūčio 5 dieną, New Kensingtono ligoninėje, budama vos 33 metų amžiaus. Dideliam nuliudime paliko savo vyra Juozą ir sunelį Edvardą, 16 metų amžiaus. Taipgi paliko savo tėvelį dideliame nuliudime, Adomą Chadą, iš Rentono, Pa. ir aštuonis brolius, kurie veik visi tarnauja kariuomenėje ir laivyne.

Beširdė mirtis ištraukė iš mūsų pulkelio tokią jauną narę, velionė Juanita buvo linksmas ir labai darbėti narė: nė vieno parengimo neturėjome, kuriame ji nebutų padirbėjusi. SLA 192 kuopos nariai ilgai tapės sese neužmiršime ir labai galilimės tavę neteke. Velionė turėjo daug draugų ir draugių, todėl numirus, kai buvo pataisyta R. S. Ruševičiaus koplytelėje, tai pilna koplytelė buvo gėlimis nustatyta. Puiki gėlių ragažėlė buvo ir nuo SLA 192 kuopos. Gėlės buvo nuo velionės vyro, sunaus, tėvelio, brolių ir nuo pusbrolio Adomo ir Ursulės Glotnis. Taipgi nuo visų draugų bei draugių. Velionė gulėjo koplytelėje labai puikiai aptaisyta. Gėlių buvo prisegta prie jos širdies nuo savo mylimo sunelio Edvardo.

Laidotuvės buvo rugpjūčio 8 dieną, su bažnytinėmis apeigomis, šv. Marijos bažnyčioje. Palaidota Plum Creek kapinėse.

Lai buna tau velione sese Juanita lengva išleisti šaltoje žemėlėje, o mes SLA 192 kuopos nariai, niekad tavęs nedalyvaus, turės mylima ir brangi buvusi narė, išsėkis ramiai pabaigusi savo ligalaine, bet labai trumpą, kelionę. Taipgi SLA 192 kuopos nariai ir narės reiškia giliausią ir širdingiausią užuojautą velionės vyrui, suneliui, tėveliui,

aštuoniems broliams ir giminiui, Glotniui. Raminkitės, kaip galėdami — vaitojimai ir ašaros jau neprikels brangios Juanitos, nes ji ilsisi amžinai.

SLA 192 Kp. Koresp.

Rockford, Ill.

SLA 77 Kuopos Veikla

SLA 77 kp. susirinkimas įvyko rugsėjo 3 d., t. y. prieš Labor Day. Del to šis susirinkimas ir nebuvo skaitlingas, nes visuomet tokioje šventėje kai kas važiuoja į svečius arba turi svečių. Tat susirinkime dalyvavo tik 12 narių, bet reikalus atlikom, kaip reikėjo atlikti.

Ligonių raportai, M. Ruzienė dar serga. Atsimaldavo K. Pukelis.

Parengimų komisijos vardu Aleksijus pranešė, kad SLA 77 kp. kvartietui rengiamas pagerbimo bankietas-koncertas rugsėjo rugsėjo 10 dieną eina gana sklandžiai: tikietai parduodami gana gerai, koncertinis programos sudarytas gerai kaip iš vietinių, taip ir iš chigagiečių. Tik moterų darbininkių dar neužtenka. Na, ir čia ant vietos dvi apsiėmė liuosnoriai.

Praleidę šiltą sezoną, pasis-

tengkime visi nariai ateiti į sekantį susirinkimą spalio 1 dieną.

SLA 77 Kp. Korespondentas.

Naminis Frontas

Gazolino Racionavimo Užrašai Atidaryti Visuomenei

Office of Price Administration nustatė, kad visuomenė galės patikrinti rekordus gazolino racionavimo kiekių, išduotų vietinės War and Rationing įstaigos.

"Yra visiškai tinkama, kad administracinėse ribose žmonės turi teisę žinoti mylių kiekį pripažintą kitiems, kurie prašo dalį gazolino, kuris faktinai visiems priklauso". Instrukcijose vietinėms įstaigoms sakoma: "Nors nėra geistina nei įmanoma be skirtumo visiems rodyti įstaigos užrašus, bet pripažintų mylių kiekiai turėtų būti parodomi sulig pareikalavimo".

Prekybinio Laivyno Personali Sudarytos Sąlygos Balsuoti

Visiems prekybinio laivyno nariams yra duodama priemonės ir proga balsuoti 1944

metų rinkimuose, išskiriant tą atvejį, jei karinė padėtis sutrukdėtų, kaip pareiškė Karo Laivininkystės Administracija.

Karo Laivyno Administracija dalina 400,000 balsų lapelių, kuriuos jurininkai vartos už Jungt. Valstijų ribų. Su šiais lapeliais prekybinio laivyno nariai, kurie pagal Federalinius Įstatymus turi teisę balsuoti, ir kurių valstijos ta leidžia, galės balsuoti lapkričio 7 d. rinkimuose prezidento, vice prezidento, senatorių ir kongreso narių. Balsavimas įvyks po spalio 1 dienos.

Maisto Išsiuntimas

Karo Maisto Administracija praneša, kad birželio mėnesį maisto ir kitų žemės ukio gaminių pagal lend-lease ir kitus karo programus išsiųsta \$06,942,749 svarai, t. y. apie 24% mažiau, negu gegužio mėnesį, kada buvo išsiųsta 1,060,963,642 svarai. Maisto ir žemės ukio produktų išsiuntimas birželio mėnesį taip skirtomas: Britų imperijai — 58%, Rusijai — 32%, Grekijai, Šiaurės ir Vakarų Afrikai ir Francuzų Tautinio Išlaisvinimo Komitetui bendrai — 10%.

GALIMA PASIDARYTI PELNINGĄ IR GRAŽŲ IŠ VASARVIEČIŲ BIZNĮ

Rašo JUOZAS BACHUNAS

davo į miestą, kaip jis mėškioja, kaip gyvena ir kaip puiku gyventi provincijoje, laukuose. Išdavoje, jo prieteiliai ir giminės panoro jį apkalbėti, su juo pagyventi ir už tą, žinoma, sumokėti. Po to ir kiti žmonės pradėjo šį buvusį miestelėną lankyti, iki laipeniškai, jo vieta išsivystė į vasarvietės biznelį. Daugiausiai dirbo jis ir jo žmona. Gal but, kartais, pasisamdavo kaimyno dukterį. Už kiek laiko iš to biznelio jis jau pradėjo pragyventi per vasarą išsitaupyti pinigų pragyventi žiemą ir iki kitos vasaros.

5. Paskui atėjo žmogus, kuris neseniai atostogavo Floridoje ir matė, kaip ten žmonės praleidžia pinigus viešbučiuose. Kiti girdėjo kokį nors reklamuoją, įtikinėjantį žmones, kaip tukstančiai vasarotojų važiuoja į tam tikrą vasarvietę. Turėdamas atliekamo pinigų, jis nutarė tuos pinigus padauginti, juos įvestuodamas į vasarnamio biznį.

6. Pagaliau, atsirado patyręs biznierių, kuris mėgsta laukuose laiką praleisti ir draugingas su žmonėmis. Toks žmogus gali įsigyti daugiau draugų, jiems patarnauti, už ką, žinoma, jis tikisi gauti ir gauna atitinkamą atlyginimą.

Vasarvietės Veikia Nuo 75 Iki 90 Dienų

Vidutiniškai vasarvietė veikia nuo 75 iki 90 dienų per sezoną. Per tuos pustrėčio ar tris mėnesius vasarvietė gyvena, arba miršta. Jei per tą laiką nepadarė užtektinai pinigų išlaikyti vasarvietę kitus 9 mėnesius — negalėsis vertis. Dažnai kaltas blogas oras arba valstybės padėtis yra tokia, kad žmonės negali keliauti.

Vasarvietės savininko pajamos tęsiasi tik 3 mėnesius, o išlaidas padengti reikia per 12 mėnesių. Jis turi mokėti mošėščius, išlaikyti, tobulinti vasarvietę, padengti nusidėvėjimo išlaidas.

Tabor Farmoj, Sodus, Michigan, mes turime viešnamį su valgomuoju kambariu, 25 atskirus miegamuosius namelius. Tie nameliai aprūpinti geriausiomis lovomis su puikiais matrasais, moderniais baldais, plieninėmis rubinėmis ir

patogiausiomis kedėmis. Ant lovų grynų vieny kaldros, perkalinės paklodės ir antklodės. Lovų užtiesalai gaminti pagarsėjusios firmos Carter Bros., Chattanooga, Tennessee, reiškia, patys geriausi. Aukščiausios rūšies rankšluosčiai. Taip įrengti 12 per 14 ar 14 per 16 pėdų nameliai, su kitu sėdinčiu kambariu, dviem lovom, voniom ir t.t. išnuomuojami dienai už \$6.60, įskaitant ir maistą. Toks kambarys Floridoje, be maisto, išnuomuojamas už nuo \$11 iki \$35 dienai. Komerciniam viešbutiui nuo \$5 iki \$8 per dieną, be maisto.

Be kambario ir maisto, mūsų svečiai nemokamai dar gali naudotis plaukijimo baseinu, teniso aikšte, soliariumu, 9 skylių modernišku golfo lauku, filmomis-paveikslais, stalo tenisu, pasivažinėjimais ir kitais žaidimais. Taip pat gali valgyti kiek tik nori šviežių vaisių, kurios nuo karto užkandžiai ir naudotis įvairiais kitais smulkiais patarnavimais.

Savistovus Biznis

Dabar pažūrėkime į vasarviečių biznį ir jį palyginkime su vudutiniu komerciniu viešbutiu. Mūsų vasarvietė yra laukuose. Mes neturime visų patarnavimų, kuriuos lengva gauti mieste. Mums reikia pumpuoti savo vandenį, operuoti savo kanalizaciją, aptvarkyti atmatas. Turime savo sunkvežimiais parsiveisti reikmenis, pasitikti svečius prie geležinkelio ar autobus stotelių. Kadangi mes operuojame tik 3 mėnesius per metus — mums tenka brangiau mokėti už baltinių skalbimą ir kitus patarnavimus.

Mes turime operuoti su nepatyrusiais darbininkais. Ir del to, vietoje vieno, kartais tenka samdyti du arba tris. Mes turime jiems parupinti maistą ir buveinę. Norint savo tarnautojus patenkinti, čia, laukuose, mes turime juos nuvesti į šokius, į teatrų, tikslu palaikyti organizaciją aukštame darbo laipsni. Mes turime mokėti jiems aukštesnes algas, negu moka komerciniai viešbutiai, nes mūsų biznio sezonas yra daug trumpesnis. (Užbaiga bus)

SLA 43 SEIMO PROTOKOLAS IR NUVEIKTI DARBAI

Protokolas

SLA 43-CIO SEIMO, IVYKUSIO BIRŽELIO 26—30 DD., 1944 M., HOTEL PHILADELPHIAN SALEJE, PHILADELPHIA, PA.

(Taša sekretoriaus raportu)

Baigdamas šio skyriaus raportą, noriu bendrai pasakyti, kad nežiurint grumojamų įstatymais suvaržymų, kurių nugalėjimui siūlau savo rekomendacijas, ligoje pašalpos skyrius, kaip jis dabar stovi, yra vienas stipriausių Susivienijimo skyrių ir jis reikalauja mažiausiai pataisymų. Nežiurint to, kad šis fondas išmoka, skaičiumi, dešimtis sykių daugiau pašalpų, kaip pomirtinių, tačiau per praeitus kelis metus neturėjome nei vienos teismo bylos, nėra nei vienos šiam seimui apeliacijos, nebuvo stambesnio nesuspėjimo. 1935 metais, kaip matėme iš šio fondo finansinės krypties lentelės, šiame fonde buvo vos tik \$26,308.49 įskaitomo turto, dabar jau turime net \$157,7(4.66, t. y. šešis kartus tiek. Tai yra kuo pasidžiaugti ir pasididžiuoti. Šiuo džiaugsmu noriu pasidalinti su seimu, su kuopų valdybomis, o ypač su kuopų finansų sekretoriais, kurių beveik be jokių išimčių, broliškas ir labai draugiškas kooperavimas su manim padarė visa tai galimu ir kurių panašūs kooperavimas ateityje yra geriausia gyduolė ir tikriausias užtikrinimas, kad ligoje pašalpos fondas pasiliks ir ateityje stipriausias ir naudingas SLA nariams Susivienijimo fondas.

IX. Mišraus Fondo Stovis

Mišrųjį Fondą, į kurį įeina kultūros, švietimo, fraternalės veiklos ir labdarybės darbai, sudaro sekami fondai:

1. Našlių ir Našlaičių Fondas,
2. Tautiškių Centų Fondas,
3. Literatūros Fondas,
4. Emigrantų Fondas,
5. Moksleivių Fondas,
6. Jaunuolių Auklėjimo Fondas,
7. Bedarbių Fondas,
8. Inventorius.

Visas mūsų inventorius yra priskaitytas prie neįskaitomo turto, todėl ir inventoriaus stovis yra visuomet raportuojamas atskirai.

Bendra finansinė Mišraus Fondo kryptis nurodoma sekančioje lentelėje:

Mišraus Fondo Finansinė Kryptis

Metai	Įėjigos	Išlaidos	Įskaitomasis turtas	Neįskaitomasis turtas	Balansas
1943	\$5,217.70	\$2,603.02	\$21,000.81	\$26,925.68	\$47,926.49
1942	5,076.29	2,667.74	19,404.50	27,960.54	47,345.04
1941	4,858.38	3,136.51	16,953.71	32,704.22	49,657.93
1940	5,052.00	5,149.11	14,729.73	33,969.99	48,699.72
1939	4,370.84	4,028.70	3,815.75	45,725.74	49,541.49
1938	5,419.30	8,156.42	13,441.45	37,454.68	50,896.13
1937	4,505.67	10,509.58	9,423.73	31,344.67	40,768.40

Įplaukas ir išlaidas visų tų fondų, kurie sudaro Mišrųjį Fondą, jau raportavau Bendrame Finansiniame Raporte ir Labdarybės Komisijos Raporte, todėl tų skaitlinių čionai nekartosiu. Tačiau pakartosiu kiekvieno fondo balansą, kad atkreipti Jūsų dėmesį į tai, jog visas Mišraus Fondo įskaitomas turtas yra labai žemas.

Skirtingų Fondų Balansai

Sausio 1 d., 1944 Metai

1. Našlių ir Našlaičių ----- \$6,379.68
  2. Tautiškių Centų ----- 8,503.02
  3. Literatūros ----- 1,440.71
  4. Moksleivių ----- 3,830.73
  5. Jaunuolių Auklėjimo ----- 536.25
  6. Emigrantų ----- 564.42
  7. Bedarbių ----- 15,349.12
  8. Inventorius ----- 11,286.87
- Neįskaityta ----- 35.69

Viso ----- \$47,926.49
Atskyrus neįskaitomą turtą ----- 26,925.68

Lieka ----- \$21,000.81

Neįskaitomas Mišraus Fondo turtas susidaro iš inventoriaus, moksleivių paskolų, bedarbių paskolų ir bondų bei šėrų nuopigimo.

Našlių ir Našlaičių fondo darbai yra Labdarybės Komisijos žinioje. Šio fondo finansinė apyvarta buvo sekama:

	1942 m.	1943 m.
Įeigų -----	\$3,236.62	\$3,132.41
Išlaidų -----	2,062.84	2,334.30

Balansas ----- \$5,581.47 \$6,379.68

Tautiškių Centų Fondo pinigai sumoje \$6,552.54, praeitas 42-ras seimas paskyrė sekamai:

1. Lietuvos Sėlpmo reikalams Lietuvoje (pinigai pasilieka SLA izde iki atsidarys neabejotinos galimybės tokiam sėlpmo darbiui Lietuvoje) ----- \$2,000.00
  2. Pittsburgo Universitete Lietuvių Kambariui ----- 248.00
  3. Clevelando Lietuvių Kultūros Darželiui ----- 50.00
  4. SLA 2-ro apskrįčio jaunuolių organizavimui darbiui, paskirtą sumą išmokant apskrįčio išdėminko J. Dvarecko vardu ----- 100.00
  5. Amerikos Raudonajam Kryžiui ----- 250.00
  6. U. S. O. organizacijai ----- 150.00
- Viso ----- \$2,798.00

Likusias balansas, sumoje \$3,754.54, palikta Pildomosios Tarybos nuožūrai su įgaliojimu pinigų panaudoti svarbiems tautos reikalams ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo butiniams darbams.

Tautiškių Centų Fondo apyvarta buvo sekama:
Tautiškių Centų Fondo balansas ----- \$6,552.54
Lieka balansas ----- \$3,754.54

	1942 m.	1943 m.
Įeigų -----	\$1,813.02	\$1,784.53
Išlaidų -----	504.50	1,142.57
Balansas -----	\$7,861.06	\$8,503.02

Literatūros Fondas neturėjo jokios ypatingos apyvartos.

	1942 m.	1943 m.
Įeigos -----	\$25.75	\$0.75
Išlaidos -----	45.64	126.15
Balansas -----	\$1,566.11	\$1,440.71

Moksleivių Fondo paskolos studentams turėjo mažai pasikeitimų. Naujų paskolų buvo suteikta:

A. F. Raulin ----- \$200.00
P. Labanauskas ----- 400.00
Moksleivių paskolų stovis dabar yra sekamas:
Sausio 1 d. 1942 m. buvo paskolų \$7,965.00
Paskolinta ----- 600.00

Viso paskolinta ----- \$8,565.00

Taupo sumetimais pilnas surašas paskolų studentams yra apleidžiamas. Surašas yra toks pat, kaip raportuota 1942 m. seimui, pridėdant dvi paskolas suteiktas:

Spalio 31 d., 1942 m. A. F. Raulin \$200.00 ir vasario 28 d., 1943 m. P. Labanauskas \$400.00. Dabar yra 40 paskolų, kurios dar neatmokėtos.

Jaunuolių Auklėjimo Fondas

	1942 m.	1943 m.
Įplaukos -----	---	---
Išlaidos -----	\$54.76	---
Balansas -----	\$536.25	\$536.25

Emigrantų Fondas

Šiame fonde jokios apyvartos nebuvo. Balansas \$564.42 palieka toks pat.

Bedarbių Fondas

Taupo sumetimais, pilnas surašas visų paskolų apleidžiamas. Tokis surašas tilpo 1942 m. seimo raportuose ir seimo protokole.

Bendra Paskolų Suma

	1942 m.	1943 m.
Atmokėtų paskolų -----	\$261.14	\$276.85
Naujų paskolų duota -----	---	---
Balansas -----	\$7,350.66	\$7,073.81

Piniginis Stovis

Bedarbių Fondui paskirta -----	\$15,349.12
Neatmokėtų paskolų -----	7,073.81
Lieka -----	\$8,275.31
Atėmus išbrauktų narių skolas -----	5,576.30
Lieka neišmokėta -----	\$2,699.01

Inventorius

	1942 m.	1943 m.
Raštinės inventorius -----	\$2,050.17	\$1,845.15
Spaustuves inventorius -----	4,373.73	3,936.36
Redakcijos inventorius -----	305.87	275.28
Administracijos inventorius -----	77.88	70.09
Knygos -----	5,397.72	4,970.81
Kuopų knygos -----	41.25	33.00
SLA ženkleliai -----	140.76	126.68
Kvitų knygelės -----	37.50	29.50
Inventorius -----	\$12,424.88	\$11,286.87

Bendros Pastabos

Mišrusis fondas bendrai, sulig jam paskirtų darbų, yra silpnas: 1940 m. šis fondas turėjo vos tik \$3,815.75 įskaitomo turto. Padalinus tą turtą ant aštuonių fondų, kurie sudaro mišrųjį fondą, mes turėjome vidutiniai vos tik \$900 pripažinto turto atskiram fondui. Tokis stovis, aišku, negalėjo leisti tam fondui tinkamai veikti ir todėl reikėjo įsikišti budų jo patiprinimui. Plačiai pasitarus su valstybių egzaminieriais ir valstybių departamentais, gavau jų sutikimą ir leidimą šio fondo turto sudėti pertvarkyti. Tokis pertvarkymas pakėlė įskaitomą turtą iki \$14,000. Prie to viso įvedžiau stropų suvaržymą ir ekonomiją šio fondo išmokėjimuose ir tokiu būdu įskaitomą turtą pakėliau iki \$21,000.00.

Tas reiškia, kad šis seimas galės daryti daug drąsesnius nutarimus kultūrinės ir tautinės veiklos parėnimui bei vykinimui, negu tas buvo galima daryti perleptam seimui. O tų darbų, kuomet pasaulinio karo liepsnomis apimta visa mūsų tauta, mūsų išėivija ir mūsų nauja tėvynė Amerika, nuo mūsų laukia. Ne mano pareigų srityje yra daryti šiam seimui tokiems darbams rekomendacijas. Seimo delegatai, daugelio tokių darbų ir tokių kovų veteranai, mokėsite kaip toje kovoje pagelbėti, kaip savo labdarybės rinktą nukentėjusiems ištiesti. Savo pareiga skaičiau sukonsoliduoti tiek buoso turto šiame fonde kiek galima ir šiuo turio garbės pranešti Jums, kad šiame fonde dabar randasi liuosų pinigų suviršum \$8,500.00.

VAIKŲ APDRAUDOS SKYRIUS

Seniaus Vėikų Apdraudos Skyrius buvo prijungtas prie Mišraus Fondo. Dabar jis yra atskirtas ir todėl jo stovis raportuojamas atskirai.

Vėikų Skyriaus Nariai Sausio 1 d.

Metai	Narių skaičius
1944	334
1943	358
1942	374
1941	346
1940	298
1939	379
1938	451
1937	554
1936	589

Šių metų narystę sudaro 56%, t. y. 187 berniukai ir 44%, t. y. 147 mergaitės.

Vidutinis narių amžius -----	12.5
Vidutinis prisirašymo amžius -----	8.1
Vidutinis prigulėjimo amžius -----	5.0
Vidutinė apdraudus suma -----	\$292.51

Vėikų Mirimai

Praeitais dvejais, tai yra 1942 ir 1943, metais nenumirė nei vienas narys, prigulintis prie Vėikų Apdraudos Skyriaus.

Vėikų Skaičius ir Apdrauda

Amžius	Narių skaičius	Apdraudus suma
3 -----	7	\$3,150
4 -----	10	3,400
5 -----	14	4,200
6 -----	7	2,900
7 -----	9	3,400
8 -----	18	6,050
9 -----	15	4,900
10 -----	16	5,000
11 -----	17	6,050
12 -----	21	6,300
13 -----	13	4,150
14 -----	27	8,200
15 -----	28	8,000
16 -----	35	8,500
17 -----	29	9,500
18 ir senesnių -----	44	6,500
	44	7,450
Viso -----	334	\$97,700

Kiek Vėikų Priklauso Prie Ivairių Apdraudus Skyrių

Am. Ex.	3 1/2% viso gyvenimo (seni)	119	\$15,600.00	\$181.80
Am. Ex.	3 1/2% viso gyvenimo N1	125	43,950.00	351.60
Am. Ex.	3 1/2% 20 m. mokėjimo N2	54	25,750.00	476.85
Am. Ex.	3 1/2% 20 m. Endowment N3	36	12,400.00	344.44
Viso -----		334	\$97,700.00	\$477.41

Vėikų Skyriaus Finansinė Kryptis

Metai	Įeigos	Išlaidos	Įskaitomas turtas	Neįskaitomas turtas	Balansas sausio 1 d.
1944	\$1,414.03	---	\$6,635.92	\$3,832.40	\$10,468.32
1943	1,482.80	---	5,225.01	3,832.35	9,057.36
1942	1,250.51	14,322.13	4,970.21	2,999.24	4,970.21
1941	1,014.50	150.00	3,547.57	17,334.74	3,547.57
1940	901.23	22,270.00	17,017.03	2,899.24	20,016.27

Šio skyriaus turtas-assets yra ----- \$6,635.92
o atsakomybės-liabilities (kurie susideda iš N1 rezervų \$904; N2 rezervų \$67.00 ir N3 rezervų \$258.00) yra ----- \$1,779.00
Perviršis (surplus) ----- \$4,856.92

Pastabos

Finansiniu atžvilgiu Vėikų Apdraudus Fondas yra labai stiprus: jis turi net 273% ištekliaus (solvency). Tačiau, narių atžvilgiu, jis pusėtina silpnas.

Daugelio valstybių įstatymai reikalauja uždaryti vėikų apdraudus skyrius, kuomet narystė nukrinta žemiau 500 narių. Mes turime vos tik 334 narius šiam skyriuje. Ką reikia daryti išlaikymui šio skyriaus, visiems aišku: būtina turime pasirūpinti gauti daugiau narių į šį skyrių. Seimo delegatai ir delegatės gali daug tame pagelbėti, suteikiant tinkamus paraginimus kuopų organizatoriams.

X. Lėšų ir Tėvynės Fondai

Įtakingiausias Susivienijimo veikloje fondas yra Lėšų Fondas, kurio įtaką jaučia kiekvienas mūsų organizacijos darbuotojas, nes visos Susivienijimo administravimo išlaidos, kaip: algos, nuomos, organizatorių, kuopų daktarų, pastovių ir specialiųjų komisijų, Pildomosios Tarybos, darbininkų ir veikėjų atlyginimai, kaucijos, paštas, telefonai, vajų lėšos, įvairi darbininkų apdrauda, investavimų operavimas ir tt. turi būti išmokamos iš lėšų fondo. Bendrai, Lėšų Fondas silpnas, ir visa veikla silpnas: šio fondo stovis nustato įeigos, kurios yra labai apribotos: tas įeigas sudaro dalis tų 15 centų, kuriuos nariai sumoka kas mėnesis Susivienijimo reikalams. Iš tų 15 centų tik 7 centai eina lėšų fondui. Reiškia Susivienijimas gauna tik 84 centus į metus administravimui apdraudus nario reikalų. Tas yra labai mažai. Nariai, kurie priklauso prie ligoje pašalpos skyriaus, dar moka lėšų fondui po 10 centų kas mėnesis. Įstojiimo mokesčių į apdraudus skyrių nėra. Vietoje įstojiimo mokesčių, nauji nariai dabar moka 3% ir 10%, o vaikų skyriuje 20% "lodavimų" prie savo duoklių.

Be virš nurodytų įeigų, lėšų fondas dar gauna pajamų iš to, kas lieka iš pirmųjų metų duoklių. Sulig "Preliminary Term" taisyklių, pirmų metų pomirtinės yra išmokamos iš pirmų metų duoklių, o kas lieka, tai gali būti panaudota lėšų fondui išmokėjimui daktarų, organizatorių atlyginimui ir kitų išlaidų. Pavyzdžiui, 1943 metų lėšų fondo įplaukos pasiskirstė, maždaug, sekamai:

Apdraudus narių duoklės po 7c. -----	\$12,540.32
Ligoje pašalpos duoklės po 10c. -----	12,094.80
Lodavimas ir lig. įstojiimas -----	3,746.66
Preliminary Term -----	4,006.24
Ivairių įplaukų -----	1,648.09
Viso bendrai -----	\$34,036.11

Palyginimas šių įplaukų su kitų didžiulių fraternalių organizacijų įeigomis yra sunkus todėl, kad dauguma jų neturi ligoje pašalpos skyrių ir todėl neturi nei to skyriaus įeigų nei išlaidų. Didiesniųjų fraternalių organizacijų išlaidos 1942 m. nuo nario buvo sekamos:

	Išlaidos nuo nario
Ben Hur Life Association -----	\$3.45
Knights of Columbus -----	1.94
The Maccobees -----	2.50
Modern Woodmen of America -----	2.08
Polish National Alliance -----	1.02
Royal Arcanum -----	4.72
Woodmen Circle -----	3.23
Woodmen of the World -----	5.37

Įstatymai grieštai draudžia mokėti tiesioginiai ar netiesioginiai by kokias administravimo ar operavimo išlaidas iš kitų fondų. Delegatams ir nariams svarbu suprasti tokių valstybių grieštą nusistatymą nedaleisti išlaidoms naudoti jokių kitų pinigų, kaip tik lėšų fondo pinigų. Supratę tą įstatymą apribėžiavimą, mes matysime, kad bendras Susivienijimo turtas, nežiurint jo didumo, nepaliečia lėšų fondo stovio.

Lėšų Fondo Stovis

Metai	Įplaukos	Išlaidos	Išmokėta Tėvynės deficite	Balansas
1943	\$34,036.11	\$33,858.65	\$1,877.42	\$1,390.99
1942	38,433.48	42,300.96	1,672.75	3,090.95
1941	42,169.04	36,919.98	---	8,631.18
1940	43,621.40	36,529.52	4,976.65	3,382.12
1939	41,846.17	39,842.92	5,542.51	1,266.89
1938	30,353.67	37,178.57	3,689.00	4,806.15

Lėšų fondo balansas nurodo, kiek pinigų turėjome bankuose, tačiau prieš tuos balansus visuomet buna tam tikra suma pripažintų, bet dar neišmokėtų sąskaitų. Tokių sąskaitų sumos įvairiais metais buvo:

Metai	Neišmokėtos sąskaitos	Tikras balansas
1943	\$7,051.35	(\$5,660.36)
1942	7,380.79	(4,289.54)
1941	12,52	

Amerikos Lietuvių Veikla

Pranešimas SLA Pirmo Apskričio Kuopoms

Visoms SLA pirmo apskričio kuopoms buvo pranešta apie įvyksiantį suvažiavimą. Beabejo jau visos pirmo apskričio kuopos gavote nuo apskričio sekretoriaus pranešimą kaslinio minimo suvažiavimo ir jau išrinkote delegatus. Jei kurios kuopos ir negavote pranešimo, tai šiuo

esate prašomos dalyvauti tame suvažiavime. Išrinkti kuopų delegatai nepasilikite tik išrinktais, bet visi atvažiuokite į SLA pirmo apskričio suvažiavimą, kuris įvyks rugsėjo 24 dieną, West End Firemens Hall, Mahanoy City, Pa.

A. Saukevičius,
SLA 1 apskr. organiz.

BALF Informacijos Organizuojant Skyrius

1. Steigti skyrius, visur kur tik yra lietuvių kilmės nors vienas asmuo. Taip, grekų pavienės šeimos yra įsteigusios daugybę skyrių įvairiose miestuose, įtraukdamos į narius ir į valdybą amerikiečius. Mes lietuviams irgi panašiai darykime.

prisiųs skyriams numerį ir kvitą.

SKYRIŲ UZDUOTIS

2. Skyriui suorganizuoti užtenka bent septynių asmenų; pageidaujama, kad daugiau narių priklausytų.

1. Per prakalbas ir literatūrą supažindinti ne tik lietuvius, bet ir ne lietuvių kilmės amerikiečius apie lietuvių tautos kančias šiame kare.

3. Labai svarbu, kad skyrių valdybose nariai įeitų amerikiečiai ir ne lietuvių kilmės, be skirtumo tikybos. Reikia visur tvirtinti ir garsinti, jog šioji organizacija yra amerikiečių pašalpa nuo karo nukentėjusiems lietuviams. Musų fondo garbės nariai yra tokie žymūs asmenys kaip senatoriai Walsh, Guffey ir Davis, James Farley, prof. Senn ir operos artistė Anna Kaskas.

2. Auklėti lietuvių tarpe užuojautą ir duosnumą mūsų kenčiantiems broliams ir seserims.

4. Steigti kodaugiausiai skyrių, miestus padalinant į distrikтус ir priemiesčius, kur tik randasi lietuvių.

5. Organizuoti moterų ir merginų ratelius, kad gamintų rankų darbų įvairius mezzginius ir drabužius.

5. Nario mokeskis \$2.00 į metus. Nariams, vieton pakvitavimo, išduodama narystės kortelės. Kai prisijusite valdybos ir narių sąrašą ir jų adresus, jusų sekretoriui išsiųsime kortelės išpildyti ir nariams išdalinti.

6. Prieš, ir National War Fund vajuus metu, (šiemet bus spalio mėn.) darbu ir aukomis uoliai privalome prisidėti, nes iš tų sukeltų sumų žymiausia dalis eina mūsų kareivių reikalams (U. S. O.) ir nukentėjusių tautų šelpimui. Musų organizacija yra priimta į National War Fund.

6. Skyrių valdyba gali būti sekanti:

7. Rinkti drabužius, kaldras ir kitus rūbus ir avalinę lietuviams sušelpiti. Drapanų rinkimas bus lapkričio pradžioje, o jei kas gali palaikyti juos iki lapkričio mėn., gali pradėti rinkti ir dabar.

7. Skyrių išdėdymas narių mokesčius prisidėjęs ir musų centrą. Nacionalis sekretorius

Visais reikalais malonėkite kreiptis:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 19 W. 44th St., Room 510, New York, N. Y. Telephone: MU 2-8062.

Tad visi į darbą mūsų kenčiančios tautos gerovei! Savo pastangomis ir amerikiečių pagalba didelius darbus atliksime!

BALF Valdyba.

New Jersey Lietuvių Veikla

MILONAS PARASŲ IR KARO BONŲ KVOTOS

Ar New Jersey lietuviams jau yra užpildę savo kvotą milijono parašų po petičija, prašant prezidentą Roosevelt užtarti Lietuvą aš nežinau, bet kad čia keletas žmonių šiuo reikalu jau yra daug pasidaravę, tai aš gerai žinau ir jiems už tai yra garbė. Daugiausiai parašų yra surinkęs Simonas F. Gudas, W. Orange, N. J. Jis yra gavęs parašą netiktai savo miesto majoro, bet ir šiaip daugelio žymių žmonių. Parašų gavimo reikalu daug dirba ir kiti, kaip tai senas darbuotojas Vincas Ambrasevičius, Jurgis Katilius (Kearney, N. J.), karys J. V. Valickas, kun. Ignas Kelmelis ir daugelis kitų. Blankų parašams rinkti galima gauti A. S. Trečioko ofise (314 Walnut St.).

Karo Bonai

New Jersey lietuviams Karo Bonų kvotas pilnai ir su dideliais kaupais užpildė visų penkių karo paskolų, o taipgi ir \$5,000,000 Karo Bonų kvotą \$800,000 pilnai užpildė. \$5,000,000 Karo Bonų pirk-

kėjai yra pasizadėję pirktus bonus nekeisti į pinigų iki primokimui arba iki valdžia išmokės. Abelnai, lietuviams Karo Bonus nekeičia į pinigų. Man dirbant U. S. pašte prie bonų pardavimo ir iškeitimo, yra pasitaikę tik pora atsitikimų, ir tris metus laiko, kad lietuvis kreipėsi su prašymu pirkta boną iškeisti. Daugelis pirkėjų sako: "Gal mano ekstraktas pirktas bonas pagelbės Lietuvai laisvę atgauti". Yra nemaža lietuvių, kurie savo visus sutauptus pinigus sudėjo į Karo Bonus ir tuos bonus atneša į Lietuvių Bonų Komitetus užregistravimui, kad lietuviams gautų kreditą už išpiktus bonus ir kad Amerikos valdžia žinotų, jog lietuviams atliko savo dalį karo metu ir kad, kaip toki, privals turėti savo žodį užtarnuoti savo tėvų žemės Lietuvos.

A. S. Trečiokas,
N. J. L. T. sekr.

Visur organizuokite BALF skyrius šelpimui Lietuvos nukentėjusių žmonių.

Lietuvių Radio Vienybė

Senai daugelio laukta svajonė išsipildė: susijungė lietuvių radio vedėjai. Jonas Valaitis (SLA Apšvietos Komisijos narys), per 12 metų vedęs radio, kuriam talkininkavo New Jersey radio programų vedėjai — Jonas Giraitis ir Ona Pocienė — savo programus iš WBXX iškelia. Iškelia todėl, kad nuo rugsėjo 1 d. toje stoty neleidžiama perdavinėti mirčių, vedybų, gimtadienių ir kitokių socialinių žinių, o taip pat ir kainas pakėlė iki negalimų ištesėti mokėti. Jono Valaitis paskutinis programą WBXX stoty buvo rugsėjo 2 dieną.

Nuo rugsėjo 16 d. newarkietis Jokubas Stukas, Jr., atnaujino savo radio programus. Jie bus perdavinėjami šeštadieniais nuo 3 iki 3:30 val. popiet, iš WEVD, 1330 kc. Jonas Valaitis veiks drauge su Stuku, Jiedu dirbs drauge.

Juozo Ginkaus radio programai perdavinėjami ketvirtadienį vakarais nuo 7 val. WWRL, 1600 kc. Šią stotį senaisiais radio priimtuvais buvo sunku gauti, bet mechanikai pigiai pasuka priimtuvą tam tikrą dalelę ir ši stotis galima gerai girdėti, nors priimtuvas būtų ir seniausios gamybos. Bet naujausias radiais šią stotį galima gerai gauti, jei ne ilgomis, tai trumpomis bangomis. Su šiuo programą J. Valaitis taip pat veiks. J. Ginkus, kaip žinoma, radio stoty veikia jau taip pat per daug metų. Juodu su J. Valaičiu yra bendrai vedę programus praėity. Juodu stengsis gauti dar trečiam programui laiko, kad būtų galima programus perdavinėti bent 3 kartus per savaitę, užpildymui pirmiau Valaičio palaikyto 4 per savaitę programų.

Klausykite lietuvių radio ketvirtadieniais 7 val. vakare, WWRL, 1600 kc., šeštadieniais 3 val. popiet, WEVD, 1330 kc.

Waterbury, Conn.

Lankėsi Kareiviai

Sgt. Peter J. Bernota, praleidęs du ir pusę metų Australijoje, New Ginijoje, Hawaii ir kitose Pietų Pacifiko salose, parvažiavo aplankyti savuosius. Praleidęs porą savaitių namie, sako, grįšiu užbaigti jau gerokai priblokštus japonus.

Ensign John A. Gurklis sugrįžo į Camp McDonough, Plattsburg, N. Y. Jis tarnavo laivyne apie keturis mėnesius. Cpl. John S. Temkus gavo paukštiniuo laipsnį, corporal. Jis tarnauja 4-th Air Force, Ephrata Army Air base, Washington.

Kviečiame Visus į Pikniką

American Friends of Lithuania rengia pikniką rugsėjo 17 d., Lietuvių Parke, už Lakewood. Programe dalyvaus Dirvos redaktoriai K. S. Karpius, kalbės p. Julius Smetona, dainuos Stulginskų sesutės su broliuku Edvardu. Taipgi dalyvaus žymus dainininkas A. Vasiliauskas. Victor Zembruskio orkestras gros šokių. Kareivių motinos turės pagaminę "Barbeque".

Pikniko pelnas skiriamas į rengimui kambario St. Mary's ligonbuty, atminimui lietuvių kareivių žuvusių karo laukuose. Taipgi bus pradėta užrašų knyga. Kurie dalyvausite pikniku ir bent koku nors būdu prisidėsite prie sukūlimo lėšų įrengimui kambario — visų vardai bus įrašyti į tą knygą. Vaikiniai ir merginos, kurie esate Uncle Sam tarnyboje, kviečiami dalyvauti kaip svečiai. Taipgi komisija kviečia visuomenę nuosirdžiai dalyvauti pikniku ir paremti šį labdarinę ir svarbų tikslą.

Dr. M. J. Colney.

Chicago, Ill.

National War Fondo Rinkliavos Reikalai

Rugpjūčio 31 d. buvo sušauktas skaitlingas ir labai reprezentativus pasitarimas Dariaus-Girėno auditorijoje, pasirušimui National War Fondo vajui, kuris prasidės spalio mėn. 2 d. ir tęsis per visą mėnesį. Į pasitarimą susirinko Chicago Community and War Fund atstovai (4 asmenys), Lietuvių Šelpimo Fondo Chicago gyveną valdybos nariai ir direktoriai, fondo skyrių pirmininkai, centralinių organizacijų apskričių ir kitų atitinkamų organizacijų pirmininkai, laikraščių redaktoriai, radio programų vedėjai arba jų atstovai, Amerikos Legiono Dariaus-Girėno posto viršininkai ir kiti šalpos darban įstoje asmenys.

Susirinkimą atidarė ir vedė Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos (United Lithuanian Relief) fondo atstovė Chicago Community and War Fund, p. Juzė Daužvardienė, Lietuvos konsulo žmona.

Apie National War Fondą ir tas organizacijas, kurios jį sudaro išsamias kalbas pasakė p-lė Elizabeth Wilson, Community and War Fund direktorė tautinių grupių ir prof. Wayne McMillan, CWF direktoriaus padėjėjas — direktorius priemiesčių divizijos.

Joseph Meegan, direktorius ketvirto regiono — verslo divizijos, kalbėjo apie rinkliavos aparatą ir rinkliavą tarpe biznierių, kurių Chicagoje yra 98,000 ir kuriuos teks rinkėjam atlikti: kiekvienam rinkėjui busią paskirta po 10 biznierių.

Ponia Raymond S. Knapp, direktorė Moterų Divizijos ketvirtame regione, kalbėjo apie rinkliavą gyvenamuose namuose, pabrėždama faktą, kad šita darba turės atlikti moterys rinkėjos, kad kiekvienai rinkėjai ar porai rinkėjų bus paskirta po 25 šeimas, kurias teks rinkėjomis apsišaukti atlikti ir NWF aukų prašyti, Ponia Knapp kvietė lietuves moteris stoti į rinkėjų kadra ir prisidėti prie didžiojo ir reikšmingojo darbo savų labdaros įstaigų užlaikymui ir karo nukentėjusių (kurių tarpe yra ir lietuviams) parėmimui.

Visoms kalboms ir visiems prašymams buvo pareikštas pilniausias pritarimas ir visapusiškiausias pasidėjimas. Lietuvių Šelpimo Fondo vice pirmininkas, adv. A. Olis, sekretorė Gugienė ir direktorius L. Šimutis suteikė žinių apie Lietuvių Fondą bei jo narys War Fonde ir kvietė visus organizacijų vadus raginti savo narius dėti prie artėjančio vajuos darbo, kaip darbu, taip ir pinigais.

Visi susirinkime dalyvavusieji sudarė organizatinį vajuos rėmimo komitetą, kuris šauks kitus susirinkimus, numatys įvairias komisijas ir sudarys tokią organizaciją, kokia yra reikalinga tautiniam ir tarptautiniam šalpos darbui. Dariaus-Girėno Posto viršininkai svečius labai gražiai pavaišino. Jų vaišingumu ir lietuviškumu svečiai buvo sužavėti ir reikė jiems nuosirdžią padėką.

Visa Chicago lietuvių kila ir eina į didįjį ir bendrą darbą savas kariškas įjegas — savo vaikus kariuomenėje tarnaujančius palinksminti ir karo iškankintus ir kankinamus brolius ir seseris sušelpiti. Tegul nepasilikta nei vienas lietuvis neprisidėjęs darbu ir pinigais prie National War Fund vajuos — prie United Lithuanian Relief Fund vajuos. Dirbant ir aukojant National War Fondui — dirbama ir aukojama United Lithuanian Relief Fondui — kentančiai ir vargstančiai lietuvių tautai.

So. Boston, Mass.

Radio Zinios

Lietuvių Radio Korp. antras 10 metų sukaktuvių piknikas ir Bond Rally įvyks rugsėjo 17 d., Lietuvių Tautiška-me Parke, Keswick Road, Montello, Mass. Šiame piknike yra rengiamas visai kitas programos sujudomint ir palinksmint visus. Programas bus toks: "The 4 Benjamin Sisters", apsiengusios kostiumuose, dainuos hill-billy dainas; sužavės visus "The Great La Follette", puikus muzikas; dr. Juozas Antanėlis, dainininkas iš So. Bostono; įdomus kontestas vyram, tai bus rinkimas populiariškiausio vyro, atsilankiusio tame piknike. Birutės Radio choras, vadovaujant Valentinai Minkienei, dainuos naujų, linksmy "piknikinių" dainelių. Prijuokins jaunus ir senus "Pinky, the Clown". Kalbės adv. F. J. Ba-gočius, buvęs SLA prez., Mr. Banks iš War Finance Board, ir kiti reikale pirkimo bonų. Bus virvės traukimas ir trijų kojų bėgimo kontestas, su tinkamom dovanom laimėjusiam.

Lietuvių Radio Korp. visuomet stengiasi surengti gerą programą savo parengimuose, kad užtikrinti suvažiavusiems tikrai "good time". Šiuose pa-

rengimuose tenka susitikti su senai matytais draugais, kurie atvažiuoja iš visur.

Apart gražaus programo, kuriame bus ir smagus orkestras, skanus valgiai ir gardaus alučio, Bus duodama 7 puikios, praktiškos dovanos, kaip tai: \$200 U. S. Bonas, Mahogany Coffee Table, 53 piece Dinner Setas, Mahogany Finish 3 Shelf Book-Case.

Kviečiame visus į šį puikų, paskutinį šio sezono didelį "goodtime" pikniką.

Lietuvių Radio Korp.

Pajieškojimai

Pajieškau savo pusseserių, Stella ir Bessie Saltupkykus (Saltupkykių), kurios paėina iš Kulių kaimo (paprūsės). Girdėjas, kad jos gyvena New Yorke. Jos pačios arba žinanti apie jas, malonėkite atsisaukti, nes turiu svarbų reikalą. Atsisaukite:

ROSE JURKUS,
2056 Hudson Blvd.,
Jersey City, N. J.

Pajieškau Herman (Steve) Portius, pirmiau gyvenusio 1548 — 1st Ave., New York ir 510 Jesup Ave., Bronx, N. Y. Reikalingas del rekordų turimos nuosavybės Linden, N. J. Zinantieji, kur jis gyvena, malonėkite pranešti sekamu adresu:

CHAS. CRANE,
917 Clinton Street,
Linden, N. J.

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

ČEKIAI ISRAŠYTI RUGSĖJO 9, 1944

Išmokėtos pomirtinės

VINCAS VENCKAUSKAS, 42 kp., Grand Rapids, Mich., gimęs val. 6 d., 1875 m., Raisučių kaime, Mariampolės apskr. Prie SLA prisirašė sausio 6 d., 1924 m., numirė rugp. 20 d., 1944 m. inkstų liga. Pomirtinė apmokėjimui laidotuvių lėšų išmokėta SLA 42 kuopai, Grand Rapids, Mich., sumoje \$150.00

ANELE VAITAVICIENĖ, 134 kp., Chicago, Ill., gimė vas. 14 d., 1870 m., Suvalkų rėn., Lietuvoje. Prie S. L. A. prisirašė rugs. 19 d., 1915 m., numirė geg. 29 d., 1944 m. nuo cerebral thrombosis. Velionės dukterei, dr. Matildai White, pomirtinės išmokėta \$479.07

GEORGE GROBOSKY, 141 kp., So. Fork, Pa., gimęs rugp. 20 d., 1919 m., So. Fork, Pa. Prie SLA prisirašė kovo 3 d., 1940 m., numirė rugp. 23 d., 1944 m. širdies liga. Velionio tėvams, Jurgiui ir Jievaui Grabauskams, pomirtinės išmokėta \$500.00

Viso \$1,129.07
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$89,689.07

Išmokėtos ligoje pašalpos

P. PAZNOKAS, 11 kp., Waterbury, Conn. Sirgo 12 savaitių \$144.00

V. PUIDOKAS, 11 kp., Waterbury, Conn. Sirgo 8 s. 24.00

A. VAITAVICIENĖ, 134 kp., Chicago, Ill. Sirgo 13 s. ir 1 d. 75.50

J. GRABAUSKAS, 141 kp., So. Fork, Pa. Sirgo 6 s. ir 2 d. 42.00

A. TUNILA, 147 kp., Girarville, Pa. Sirgo 7 s. ir 4 d. 46.00

A. GAIDIS, 173 kp., Lowell, Mass. Sirgo 6 s. ir 3 d. 58.50

H. MARGIS, 178 kp., Chicago, Ill. Sirgo 16 s. ir 1 d. 128.25

S. PACEVICIUS, 204 kp., Tamaqua, Pa. Sirgo 1 s. ir 3 d. 6.75

F. POVLANSKIS, 212 kp., Kenosha, Wis. Sirgo 2 s. ir 1 d. 26.00

S. KUPCIUNIENE, 272 kp., Amsterdam, N. Y. Sirgo 10 s. 54.00

K. BRUSOKAS, 293 kp., Wilsonville, Ill. Sirgo 13 s. 60.50

B. JONELIUNIENE, 297 kp., Greenfield, Mass. Sirgo 9 s. 45.00

J. SIMANSKAS, 303 kp., Shenandoah, Pa. Sirgo 10 s. ir 3 d. 63.00

J. EIDUKEVICIUS, 312 kp., Easthampton, Mass. Sirgo 2 s. ir 4 d. 24.00

K. SARAFINIENE, 318 kp., Worcester, Mass. Sirgo 6 s. 36.00

E. KRIAUCIALIS, 318 kp., Worcester, Mass. Sirgo 5 s. ir 1 d. 31.00

J. ROKAS, 354 kp., Akron, Ohio. Sirgo 2 s. 24.00

Viso \$888.50
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$78,949.00

Nauji nariai

J. YARASHESKI, 12 kp., Naticoke, Pa., aprd. N1-1000

DR. J. POŠKA, 36 kp., Chicago, Ill., aprd. N1-750

R. BARKUS, 236 kp., Toronto, Ont., Canada, aprd. N1-500

J. KARPAVICIUS, 259 kp., Ashland, Pa., aprd. N4-1000

J. E. WAITKUS, 297 kp., Greenfield, Mass., aprd. N3-250

M. J. VINIKAS,
SLA sekretorius.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Biznieriai

A. J. KUPSTIS
SLA N A R Y S
Tel. So. Boston 9423

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniali,
Gyvenimo Namais ir Farmom
Mandagus ir Greitas Patarnavimas

222 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

JOHN NAGHTEN & CO.

ESTABLISHED 1863, INSURANCE

1908 Insurance Exchange, Chicago, Illinois